

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/28.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Tehetlenség,
vagy erő?

A Magyar Nemzeti Bank legfrissebb, a minap megjelent kimutatása szerint az ország dolláradóssága tovább nőtt 20,7 milliárdra. Ugyanakkor az ún. szocialista országok velünk szemben fennálló tartozása is emelkedett az 1989-es évben, mégpedig 1,6 milliárd rubellel. Ez az utóbbi abból származott, hogy „tervgazdálkodó” partnereink nem tudnak mit szállítani a tőlünk vásárolt árukért és szolgáltatásokért. Magyarán: tavaly több mint másfél milliárd rubel újabb kamatmentes hiteltadtunk a bukással küzdő vagy időközben már meg is bukott rezsimeknek, méghozzá úgy, hogy a megtérülésre alig van reményünk. Ráadásul az is kérdéses, hogy a szállítások forint-, illetve rubel-értékét reálisan számolták-e el. Legalábbis a Magyar Nemzet közlése szerint az 1,6 milliárd rubel „meghitelezése” közel 45 milliárd forintnyi magyar áru elvonását jelenti a hazai piacról. Ugyan megér-e a rubel 28 forintot?

Érthetetlen, miért képtelen a kormány megfékezni fizetési mérlegünk alakulásának ezt a két káros tendenciáját. Ami a dolláradósságot illeti, a növekedésre némi magyarázatot még találunk az ipar technológiai igényeiben, ha a drága luxuscikkek behozatalát a mai helyzetben nem helyeslehetjük is. Ámde a nem ellentételezhető keleti szállítások folytatása végképp indokolatlan. Miközben a Nemzeti Bank a vártnál gyorsabb infláció mérséklése végett csökkenteni igyekszik a forgalomban lévő pénz mennyiségét és a hitelkínálatot, miközben – emiatt is – fokozódnak a vállalatok fizetési nehézségei, és növekszik a „sorbanállás” (az egyik vállalat azért nem jut hozzá követeléséhez a másiktól, mert annak meg egy harmadik tartozik stb.), a válságba jutott „szocialista” nemzetgazdaságok iránti magyar „nagyvonalúság” tovább növeli a pénzsűkét belső piacunkon.

Lehet, hogy csak a tehetségtelenség erő hat? Vajon az adófizetőkkel szemben a tehetségtelenség vagy az erő mutatkozik-e majd meg, ha a pénzsűkét hivatkozva elmulasztják az adó befizetését? Tartok tőle, hogy a kormányzat a hazai vállalkozókkal és kisemberekkel szemben érvényesíti majd azt a szigorot, amit a „szocialista” partnerekkel szemben képtelen tanúsítani.

G. Gy.

Köszöntjük
Tőkés Lászlót!

Ma Magyarországra érkezik Tőkés László temesvári református lelkész, hogy csaknem két hétig tartó jószolgálati körútja során Krisztus evangéliumának hirdetésével erősítse a megbékélési folyamatot. A szombat esti, a Budapest sportcsarnokbeli rövid háladádo megemlékezés után Tőkés László rendkívül zsúfolt programja vasárnap Debrecenben, a nagy református hagyományokkal rendelkező városban folytatódik. A református nagytemplomban istentisztelet keretében díszközgyűlést tart a Debreceni Református Teológiai Akadémia, amely honoris causa doktorává fogadja és avatja Tőkés Lászlót. A Hajdú-Bihar megyei Létavértesen a település és a romániai Székelyhíd közötti határátkelő újbóli megnyitására írnak alá szándéknyilatkozatot ezen a napon. A dokumentumot – a tervek szerint – Tőkés László adja majd át Németh Miklós miniszterelnöknek.

Debreceni programját befejezve a „kálvinista Rómából” a nemzetiségek példás együttéléséről ismert Gyulára vezet a református lelkész útja. Ott „Temesvár szellemének” jegyében felkeresi a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének képviselőit is. Útjának következő állomásán, Sárospatakon a város díszpolgárává avatják Tőkés Lászlót, aki ekkor találkozik Habsburg Ottóval, az Európai Parlament Magyarországgal foglalkozó bizottságának elnökével is. Tőkés Lászlót, a romániai Nemzeti Megmentési Front Tanácsának tagját magyarországi látogatása során fogadja Szűrös Mátyás ideiglenes köztársasági elnök, Németh Miklós miniszterelnök, és Pozsgay Imre államminiszter.

Országgyűlés

A déli ebédszünet után kis híján ismét el kellett napolni az ülést, nem lévén a teremben elegendő képviselő. A helyzetet Berecz János az MSZMP KB tagja mentette meg. Bejött a folyosóról és a helyére ült. Az ülésen jelenlévők egyébként nincsenek tekintettel egymásra. A képviselők felállnak és kimennek a teremből, amikor egy-egy kevésbé élvezetes felszólalás kerül sorra. Aztán szavazásra kerül a sor, s kiderül, az ülés határozatképtelen. Az elnök elrendeli a létszámenlőzést. E hír hallatára a folyosón beszélgető honatyák és honanyák helyükre osonnak, hogy néhány perc múlva ismét a folyosó felé kacsintgassanak. (Tudósításaink az 5. oldalon.)

Cs. R.

A köröm tovább nő

(A „párttalan” munkahelyekről a 7. oldalon)

A szimulánsok védangyala

(Interjú a 12. oldalon)

Veszprémi Honkóstolónk a 8-9. oldalon

Közös ügy – közös hazában

A magyar nemzetiség helyzetének megoldásáról írt cikket az Adevarul című bukaresti napilapba Sütő András. A neves író úgy vélekedett, hogy „Románia minden bizonnyal visszatér az európai demokráciák közösségébe, s Európa pozitív példái szerint fogja megoldani a diktátor által véglegesen megoldottnak hazudott kisebbségi kérdést is”. Sütő András szerint ez nehéz és bonyolult feladat lesz. A diktátort kivégezték de hosszadalmas és nacionalista kurzusának súlyos következményei még terhelik a román közéletet. A lelki kúrtmérgezést kitartó szellemi fertőtlenítésnek kell követnie.

Az író egyebek között hangsúlyozza, hogy nagy szükség van a román nép helyes tájékoztatására, mert ebben a kérdésben a román népet tudatosan és hosszú időn át félrevezették. A legutóbbi népszámlálás adatait meghamisították, Ceausescu – mint írja – szemenszedett hazugságokat állított minden beszédében a nemzetiségek egyenjogúságáról.

„A román nép nem értesülhetett arról, hogy az 1959-es évvel kezdődőleg magyar tanítási nyelvű iskolai hálózatunkat nagyrészt felszámolták, kulturális intézményeink számát a minimumra csökkentették, anyanyelvünk használatát a közéletből száműzték, történelmünket meghamisították, képviselőinket az állami és gazdasági, politikai élet szféráiból eltávolították. E tudatosan megtervezett, s irányított „magyartalanítási, folyamat milliónyi tényét nem lehet mind felsorolni”. Végezetül Sütő András kifejti: amikor a magyarság az önálló iskolai hálózathoz ragaszkodik, az nem jelent semmilyen elszigetelődést. Az emberi jognak, a méltányosságnak, az egyenjogúságnak nincs nemzetisége. Egyetemes emberi értékekről és követelményekről van szó. A magyar nemzeti kisebbség nem előjogokra vágyik, csak jogaihoz ragaszkodik. Kollektív jogaival élve, nemzeti kultúráját felvirágoztatva, szellemi értékeivel és szorgalmas munkájával a közös haza értékeit és jólétét kívánja gyarapítani. „Bízom abban, hogy tiszta törekvéseinkben a román nép legjobbjai is támogatnak bennünket. E nélkül bizonyos, hogy csak kudarc vár reánk. Minden törekvésünket a testvéri román néppel együtt óhajtuk megvalósítani. Közös ügyünkről van szó a közös hazában.”

A főbűnösök pere

Befejező szakaszához érkezett a Ceausescu-diktatúra főbűnöseinek Bukarestben folyó pere. A „négyek bandájának” vádlottai: Tudor Postelnicu, volt belügyminiszter, a Securitate vezetője, Ion Dinca, a miniszterelnök első helyettese, Manea Manescu, az államtanács alelnöke és Emil Bobu, volt KB-titkár, valamennyien Nicolae Ceausescu belső köréhez tartoztak, a diktátor kiszolgálói és parancsainak végrehajtói voltak. Csütörtökön a katonai törvényszéken, a tárgyalás negyedik napján újabb tanúkat hallgatott ki a bíróság, s az újabb terhelő adatok bizonyították: mind a négyen nemcsak a népirásban való bűnrészességgel vádolhatóak, hanem azzal is, hogy a diktátor parancsainak „társszerzői” voltak. Bár a vádlottak igyekeztek mindent a Ceausescu-diktatúrára hártani s magukat csak annyiban tartották felelősnek, hogy végrehajtották az utasításokat, mégis fény derült arra, hogy cselekvően részt vettek a népfelkelés letörését célzó döntésekben.

Temesvárott néhány napon belül megkezdődik a vérengzés főbűnöseinek pere. A városban ugyanis továbbra sem csillapodnak a kedélyek, egymást érik a felvonulások és tüntetések. Követelik a Securitate végleges felszámolását, a tömegsirokba eltüntetett körülményeinek tisztázását, a teljes igazság feltárását és közlését, a szabad sajtót. A kialakult helyzet tette szükségessé, hogy a Győzelem téren összegyűlt tüntetők-höz Radu Motica rendőrkapitányon kívül a katonai főügyész is szóljon.

A román televízió szerdán este bemutatta a rabruhába öltözött, megbilincselte temesvári főbűnösöket.

Thatcher bocsánatot kért Albiongate?

– Margaret Thatcher brit kormányfő sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy bizonyos információk hiányában éveken át helytelenül nyilatkozott a törvényhozásnak a brit titkosszolgálat tevékenységéről feltett kérdésekre adott válaszaiban. Tom King védelmi miniszter parlamenti nyilatkozatában válaszolt Colin Wallace volt katonai titkosszolgálati tiszt állításaira, amelyek szerint a belbiztonsági titkosszolgálat (MI5) a hetvenes években három egymást követő brit miniszterelnök és számos más vezető politikus befekettetésére irányuló rágalomhadjáratot folytatott.

Ken Livingstone munkáspárti képviselő, aki az utóbbi három évben több mint 350 interpellációs kérdést tett fel az 1975-ben elbocsátott, és később emberölés vádjával 10 évi börtönre ítélt Colin Wallace titkosszolgálati tiszt állításaira vonatkozólag, szerdán az alsóházban követelte, hogy Thatcher asszony személyesen adjon mindenre kiterjedő magyarázatot az ügyben. Arra utalva, hogy Edward Heath volt konzervatív miniszterelnök és pártvezér is célpontja volt a rágalomhadjáratnak, Ken Livingstone kijelentette: „Azt akarjuk, hogy Thatcher asszony válaszoljon a kérdéseinkre, ő volt a fő haszonélvezője ennek az áruásnak.” Az alsóház elnöke rendreutasította az ellenzéki képviselőt. Jonathan Aitken konzervatív képviselő szintén követelte, hogy Thatcher asszony nyilatkozzék az ügyben. Tony Benn, volt miniszter, aki maga is a rágalomhadjárat célpontja volt, követelte, hogy idézzék Wallace-t az alsóház mentelmi bizottsága elé és nyilvánosan hallgassák ki.

Koszovó

A koszovói városok és falvak felett csütörtökön a déli órákban a jugoszláv néphadsereg harci helikoptereinek százai köröztek, az utakon különböző irányban erős katonai alakulatok vonultak fel.

A szövetségi kormány Ante Markovics elnökletével csütörtökön rendkívüli ülésen tárgyalta a polgárháború közvetlen veszélyével fenyegető koszovói válságról. Közleményében hangoztatta, hogy az autonóm tartomány demokratikus erőivel – amennyiben elfogadják Jugoszlávia területi integritását, a meghirdetett politikai és

gazdasági reformprogramok végrehajtását – párbeszédet kell kezdeni. „A kormány – olvasható az új hangot megütő közleményben – szilárdan védelmezi az ország területi integritását, állampolgárainak, köztük Koszovó lakóinak személyi és vagyoni biztonságát, kiáll szabadságjogaik érvényesítése mellett. A szövetségi kormány helyteleníti a szerbek és crnogorácok kedd este óta különböző városokban és falvakban rendezett forró hangulatú mítingjeit, amelyeknek szónokai fegyverbe szóltottak az albán szeparatisták ellen. Közleményében ugyanis rámutatott, hogy az egész ország területén véget kellene vetni a politikai intézményrendszer keretein kívül zajló aktivitásnak, főként a népgyűléseknek, felvonulásoknak és a sztrájkoknak, mert ezek nem segítik elő a problémák konstruktív megoldását, csak zavarják az állami szervek feladatainak és funkcióinak ellátását. Egyidejűleg Ante Markovics javasolta a parlamentnek, hogy Szlobodan Tadijin szövetségi belügyminiszter-helyettest mentsék fel tiszttségéből. A döntést nem indokolták meg nyilvánosan.

Közben Pristinában mintegy ezer albán nemzetiségű fiatal újabb tüntetést kísérelt meg, de a biztonsági erők szétverték őket. Podujevóban és Tetovóban is több ezres tömeg követelte a szabadságjogok biztosítását és a szabad választások azonnali megtartását. Gnjilanban egy fegyveres nacionalista csoport megtámadta a rendőrsőt. A tartomány szerb és crnogorac lakta falvait erős karhatalmi osztagok őrzik. Demonstrációkról érkeztek hírek több tucat faluból.

Könnyebb bevonulni, mint ki

Bush javasolta, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió a tervezettnél nagyobb mértékben csökkentse csapatainak számát Közép-Európában: 275 000 helyett a két nagyhatalom egyenként csak 195 000 főnyi hadsereget állomásoztasson a térségben. Ez azt jelentené, hogy 65 000 amerikai és 370 000 szovjet katonát vonnának ki, s azokat le is szerelnék. Az elnök egyik vezető külpolitikai tanácsadója a beszéd előtt elmondotta a sajtónak: Gorbacsov igen pozitívan ítélte meg az elnök magatartását és a javaslat tanulmányozását ígérte. A tanácsadó közölte, hogy Washington katonáinak az NSZK-ból való kivonása mellett ragaszkodik ahhoz, hogy Törökországban, Nagy-Britanniában és Olaszországban állomásozó további 30 000 főnyi hadereje változatlan maradjon – így végülis ennyivel több amerikai katona maradna európai országokban, mint szovjet.

Geraszimov csütörtöki moszkvai sajtóértekezletén a tervezettnél nagyobb mértékű közép-európai csapatcsökkentésre vonatkozó amerikai javaslatot a párbeszédkészítés újabb megnyilvánulásaként értékelte. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy idő kell a javaslat tanulmányozására, mivel a Bush-beszédben foglaltak értelmében a 195 ezres „plafon” csak Közép- és Kelet-Európára vonatkozik, s nem veszi tekintetbe az Európa más részén, így Nagy-Britanniában, Olaszországban és Törökországban állomásozó, mintegy 30 ezres amerikai csapatkontingenset. Így lényegében az Egyesült Államoknak 225 ezres hadereje maradna Európában.

Bulgária nem Románia

A BKP kongresszusának munkáját az apparatcsik hozzáállás hátrózza meg, kevés szó esett arról, hogy milyen politikai felelősség terheli a párt egészét az ország jelenlegi helyzetéért. A BKP-n belül alakulató 4 platform és 1 frakció már elvetette a kiválás gondolatát. A platformok képviselői jelentős kisebbségben vannak a kongresszuson. Több képviselőjük már nem egyszer arra figyelmeztette a küldötteket, hogy félrevezetheti a bolgár társadalmat az a dörgedelmes tapsvihár, amely a partizánmúlta, az antifasiszta érdemekre, a tiszta kommunista eszmények továbbélésére hivatkozó szép számú felzólalást kíséri. Lelkes éljenzés jutalmazta például azt a felzólalót, aki szerint Bulgária nem Lengyelország, nem Románia és nem Magyarország. A platformok álláspontja szerint a kongresszusnak nem szabad szem elől tévesztenie, hogy az üléssteremben csak párttagok vannak jelen, míg az ajtókon kívül ott a bolgár társadalom, amely végül is majd véleményt mond a BKP kongresszusáról. A pártforum egyelőre adós a jelenlegi társadalmi helyzetnek és folyamatoknak megfelelő stratégiai és taktikai programmal – mutattak rá a radikális reformok szószólói.

A VILÁG HÍREI

– Lengyelország a következő pénzügyi évben 227 millió dolláros támogatást kap az amerikai kormánytól gazdasága átalakítására, Magyarország 2,5 milliót. A folyó évben Lengyelország készpénzsegély, élelmiszer-szállítások és egyéb segítség formájában összesen mintegy 900 millió dollárt kap, Magyarország ennek kerekén 10 százalékát.

– Hans Modrow keletnémet miniszterelnök szerint aki az „újragegyesítés” szót használja, az az 1937-es határokra gondol, ezért ő elutasítja ezt a kifejezést. A kormányfő szerint ebben a kérdésben az NDK és a Szovjetunió magatartása világos. A Szovjetunió azt várja, nyilatkozta, hogy az NDK és NSZK közeledéséhez nem a nacionalizmus szolgál alapul, és az európai államokkal szembeni felelősség fontos szerepet játszik. A nemzeti egység kérdését nem lehet az utcán eldönteni.

– Kósza hírként, nem pedig szenzációként közölte a CNN amerikai tévéhálózat kedden, hogy Mihail Gorbacsov lemondani készül az SZKP főtitkári tiszteréről. Ted Turner közölte: a hírt moszkvai tudósítójuk, Steve Hurst „jólétesült és általában megbízható pártforrásra” hivatkozva jelentette s miután a CNN központjában megbíznak Hurstben, semmi okát nem látták annak, hogy a hírt ne mondják bbe.

– Lehetséges, hogy James Baker amerikai külügyminiszter moszkvai útja után Európában tárgyal izraeli és egyiptomi kollégájával. A háromoldalú találkozót réggen tervezik, hogy ott előkészíthessék Izrael és a palesztinok tárgyalásait a megszállt területeken rendezendő választásokról.

– Budapesten megkezdődtek a magyar-szovjet tárgyalások a hazánkban állomásozó szovjet csapatok kivonásáról.

A magyar delegációt Somogyi Ferenc külügyminisztériumi államtitkár vezeti, míg a szovjet küldöttség élén Ivan Aboimov külügyminiszter-helyettes áll.

– Kuba hivatalosan bocsánatot kért a csehszlovák kormánytól, mert a múlt héten Havannában kubai rendőrök súlyosan bántalmazták Ludek Jedlickát, a csehszlovák televízió egyik operatőreit. Ugyanilyen jegyzéket nyújtottak át Ludek Jedlickának is.

– Az NDK területén újjáalakult Németország Kommunista Pártja (Kommunistische Partei Deutschlands – KPD). Az alapító bizottság nyolc tagjának aláírását viselő okirat tanúsága szerint a párt vezérelve a humanizmus, a béke és a társadalmi igazságosság. A testület megválasztotta a február 10-ig hivatalban lévő ügyvezető központot, amelynek elnöke Klaus Sbrzesny lett.

Erre nem vagyok vevő

Nem először, s bízást hiszem, nem utoljára jártam Bécsben, ahol mindenkor a bűvölet erejével zúdul rám a fény, a majdnem hogy művészi rendezésű kirakatok egyedi hatása, az árucikkek vásztléka. Még inkább, hogyha bemelegyek egy üzletbe, s egyszerre négyen állnak rendelkezésemre. Az egyik kiszolgáló ajtót nyit, a másik köszön, a harmadik foglalkozik velem, a negyedik kikísér, bár való igaz, messziről leri rólam, hogy nem vagyok vevő.

De nem ám! Elsősorban a határközeli áruházakban nem, ahol – és tisztelet a kivételnek, ha van! – mikor megáll a magyarokat transzporáló autóbussz, a magyar ajkú személyzet szabályosán letámadja az érkezőket. Különböző illetszereket kínál azzal, hogy „ingyen ajándék a családnak”, a jövevény pedig önkéntelenül bedől a talmi bájolgásnak. Elfogadja, vásárlókocsijába rakja a kollekciót, majd csak a pénztárnál kapkod levegő után, mikor schillingben leblokkolják az „ingyen ajándékot”! Azt pedig már visszaútnak kellett megtapasztalnom, hogy szintén az egyik határközeli önkiszolgáló áruház büféjében 8,50 schillingért mérik a szódavizet, igaz, gazdagon dúsítva légbuborékkal, de önkiszolgáló szinten. (Mértékadóul csak annyit, hogy a híres Milka tejsokoládé ugyanott 9 schilling.)

Egyáltalán nem vagyok vevő semmilyen átverősdire. Sehol. A Föld minden szögletén-sarkán visszautasítanom, kikérem magamnak, hogy palimadárnak nézjek. Szomjazom a Bécs-belvárosi kiszolgálási stílust és a jó modort. Megvágott és lenézett ithon is lehetek. Elég rám pillantani, hogy lássák, forintból élek Magyarországon. Ami nem szégyen, csak kényelmetlen, főleg pedig szűkös. Mint a valutaellátás. Hamarosan odajutunk, hogy Nyugaton meg kell vonjuk a szánktól a pohár vizet is?

Hisz a valutára hovatovább *nem lehetek vevő!*

Pál Zsuzsa

A reformkommunizmus hanyatlása

A THE TIMES „Új vezetés alatt” című vezércikke a reformkommunizmusnak a tavalyi forradalmak és az ideai választások közötti szétbomlását tartja a legmegragadóbb politikai fejleménynek. A reformerek váratlanul kerültek hatalomra Gorbacsov áldásával és a revizionista pártok megragadták a lehetőségeket az átkeresztelkedéssel, új vezetőkkel és új jelszavakkal. A hatalom megtartása érdekében megpróbálták kihasználni az ellenzék állítólagos éretlenségét, de ez valószínűleg nem fog sokáig sikerülni. A bukott diktátorok kiközösítése túl későn következett be. Kádárt 20 évvel ezelőtt valószínűleg kevésbé vetették meg, mint ma Nyersét. A marxista Dubcek is kevesebb tiszteletnek örvend, mint 68-ban.

Az emberarcú szocializmus jelszava jól hangzik, de Frankenstein szörnyetegének is emberarca volt, ahogy Kaszparov, a Szovjetunióból elmenekült sakkvilágbajnok mondta. Karácsony óta a reformkommunista pártok híveik számára ijesztő gyorsasággal hullatják el tagjaikat és vezetőiket. Vaclav Havel kinevezése a lengyelek étvágyát is meghozta Jaruzelski tábornok Lech Walesára való lecserélésére, vagy ez utóbbi vonakodása esetén egy nem kevésbé antikommunista államfőre.

Pozsgay államelnökségének örökösödési procedúrája is meghosszabbodott az utóbbi hetekben, a Németh vezette demokratikus szocialista kormányának erőfeszítései ellenére.

Ha a hanyatlási folyamat a jelenlegi időben folytatódik, akkor metafizikai kérdéssé válik, hogy egyáltalán létezni fognak-e még a kommunista pártok a közelgő választásokon. Ugy tünik, sok reformkommunista arra számít, hogy több a túlélési esélye, ha az ellenzéki pártok valamelyikében folytatja halál utáni szelleméletét. Ebben semmi rossz nincs, de akik biztos menedéket nyújtanak a politikai hajléktalanoknak, vigyázniuk kell. A kommunistákkal nem egyezkedő pártok, mint a balközép SZDSZ és az NDK-beli jobbközép Német Szociális Unió hosszú távon jobb eséllyel indul a választásokon, mint akik haboznak határozottan szakítani a múlttal.

Veress Péter

A szovjet csapatok kivonásáról

Antall József, az MDF elnöke és Jeszenszky Géza, a párt külügyi bizottságának vezetője Washingtonban az amerikai képviselőház, majd a szenátus külügyi bizottságának tagjaival folytatott eszmecsere. A politikusok részt vettek azon az ebéden, amelyet Dan Quayle alelnök adott a csütörtöki „ima-reggeli” vezető külföldi résztvevői tiszteletére. Az utóbbi eseményen a magyar vendégeknek alkalmuk lesz találkozni George Bush elnökkel is.

A politikusok ellátogattak a Republikánus, illetve a Demokrata Párt politikai intézetébe, Jeszenszky Gézával a Brookings külpolitikai kutató intézet-

ben fogadták. Antall és Jeszenszky szerdán este a washingtoni magyar nagykövetségen a nap folyamán másodszer találkozott a sajtó képviselőivel, hogy tájékoztassa őket az MDF-ről, a magyar politikai helyzetről. Antall József pártja támogatásáról biztosította George Bush amerikai elnök új javaslatát a közép-európai külföldi csapatok csökkentésére, emlékeztetve, hogy az MDF elsőnek igényelte a szovjet csapatok kivonását Magyarországról. Az igény teljesítése annál is fontosabb, hogy – esetleges – szovjet visszarendezés ne befolyásolhassa a magyar fejlődést, mondotta a pártel-

A többség tisztelje a kisebbség jogait

Bush amerikai elnök üzenetben köszöntötte a magyar származású amerikai zsidóság Emanuel kulturális alapítványának szerda esti New York-i díszvacsoráját. Jonathan Bush, az elnök fivére tolmácsolta az üdvözlőt, amely kiemelte a Tony Curtis által életre hívott alapítvány szerepét a két nép barátságának fejlesztésében. A nagyszámú résztvevő előtt Johanan Bein, Izrael ENSZ-nagykövete méltatta azt aényt, hogy Kelet-Európában elsőként Magyarország állította helyre diplomáciai kapcsolatát Izraellel, és kormánya sokat tett a kapcsolatok erősítéséért. Edgar Bronfman, a Zsidó Világkongresszus elnöke ugyancsak elismerően méltatta a magyar kormány szerepét, s egyúttal rámutatott: az igazi demokrácia fontos ismérve, hogy a többség mindig tiszteljenben tartsa a kisebbség jogait. Fodor István, az országgyűlés megbízott elnöke, aki az alapítvány meghívására vett részt az ünnepségen, melegen üdvözölte a résztvevőket és bejelentette: július 8-án avatják fel Budapesten, az egykori gettó területén a Holocaust magyar áldozatainak emlékművét, Varga Imre alkotását.

nök. Történelmi távlatban tekintve ez nem következhet ugyan be, a szovjet belső fejlődés sem fordítható teljesen vissza – de rövid időtartamú katonai kísérlet lehetősége nem zárható ki, fejtegette ki Antall József, hangsúlyozva: az MDF kezdettől nem tesz semmi olyat, ami veszélyeztetné Mihail Gorbacsov helyzetét.

A magyarországi helyzettel kapcsolatos kérdésekre válaszolva az MDF elnöke kijelentette: indokolatlanok az antiszemizmusra utaló cikkek a sajtóban. Lehetséges, hogy előfordulnak ilyen jellegű kijelentések – de nem gyakoribbak, mint bármely más európai országban. „Semmi olyan megnyilvánulás nem volt, ami az antiszemizmus nyílt feltörésére mutat”.

Románia 1989. december 22.

A franciaországi visszhang – VII.

A FORRADALOM, A SAJTÓ ÉS A TANÁCSALANSÁG

„A francia újságírók el akarják lopni tőlünk a mi forradalmunkat”, mondja a bukaresti fiatalember, és keserűn pillant a francia riporterre. Aki a nyilatkozatot adja, annak a független értelmiségi csoportnak a nevében beszél, mely a forradalom napjaiban jött létre Bukarestben, s amely feladatának azt tekinti, hogy bíráló figyelemmel kísérje a politikai fejleményeket. A kérdező pedig azok közé tartozik, akik valamiféle államcsíny előkészületei után szimatolnak. Találtak is egy filmszalagot, sőt utólag az őszi francia sajtót is elolvasták. Akkor jutott Nyugatra egy nyílt levél Romániából. Szerzője: a Nemzeti Megmentés Frontja. Szeptember 12-én számolt be róla a Figaro, 22-én a Libération. Október 26-án közölt belőle részleteket a Monde. Egy további szöveg szemelvényei a november 20-i Libérationban olvashatók. Az egyik első kommentár így hangzott: „saját apparatcsikjai vádolják Ceausescut; Gorbacsov-párti ellenzék a Román Kommunista Párton belül”. Az új román hadügyminiszter, Militaru tábornok december huszonekeddike délutánján semmi meglepőt nem mondott tehát, mikor így szólott: „de hiszen a Nemzeti Megmentés Frontja már hat hónapja működik...” A mondat meglepő mivoltát tovább mérsékli, ha közelebbről megnézzük a szövegösszefüggést. A bukaresti központi bizottságnak abban a harcok övezte traktusában, hová tüntető diákok egy csoportja is behatolt már, arról vi-

atkoznak épp az egybegyűltek, hogy miként is nevezzék magukat. A hamarosan miniszterelnökké váló műgyetemi tanár szerint a „nemzetmentés” szó puccshangulatot idéz, egy másik javaslat meg túlságosan emlékeztet a Hazafias Népfront román megfelelőjének elnevezésére. Ekkor vág közbe a tábornok. Marad végül is az azóta közismertté lett név. Csak elébe illesztik, megkülönböztetésül a tanács szót: a Nemzeti Megmentés Frontjának Tanácsa.

A felvétel hitelessége felől dönt majd a holnapi vagy az utáni kutatómunka. (Itt a tévé sugározta, szövegét a Libération közölte.) Idézni azért kell csak, mert szervezett előkészület és afféle államcsíny melletti érvvé tette a sietős francia sajtó. Holott pusztá szövegkritika is bizonyíthatja, hogy ily érvnek alkalmatlan. Kitészik belőle, hogy a volt nagykövet és pártlapfőszerkesztő, a régi gárda Ceausescu-ellenes levelének egyik aláírója ugyanolyan meglepetten idézik abban a teremben, mint Militaru tábornok. De hát a látványos események ideje épp múltófélben volt január elejére, elérkezett az elemzés, mérlegelés pillanata, s az nemcsak vesződéssel jár, hanem néző-, hallgató-, olvasócsalogatónak is kevésbé alkalmas, mint egy-két puccsos találgatás.

Zirkuli Péter
(Párizs)

– Jichak Samir izraeli kormányfővel tárgyalt csütörtökön Pozsgay Imre. A magyar államminiszter, aki hivatalos izraeli látogatásának utolsó napját Jeruzsálemben tölti, a miniszterelnökkel azt az eszmecsere kívánja folytatni, amelyet Arensz külügyminiszterrel és Peresz miniszterelnök-helyettesel már elkezdett. Tájékoztatót kér arról, hogy az izraeli kormánynak milyen elképzelései vannak a Magyarországgal kiépítendő kapcsolatokról, elsősorban a gazdasági együttműködésről. Pozsgay Imre tájékoztatni kívánja Samirt a magyarországi átalakulási folyamatról, hangsúlyozva, hogy ez nem mosható egybe a többi kelet-európai államban lezajlott fordulattal.

A magyar államminiszter ötnapos izraeli látogatása végeztével pénteken érkezett vissza Budapestre.

Kopogtató

Egy „agráros” – flepnivel

Ferenczi Jánost tavaly decemberben éppen negyedszer választották meg a dunaföldvári Virágzó Mezőgazdasági Termelőszövetkezet elnökévé, ami azt jelenti, hogy 1976 óta folyamatosan bizalmat szavaz neki a tagság. Most ismét megmérettetés előtt áll. Az Agrárszövetség országgyűlési képviselőjelöltjeként indul a márciusi választáson. Ferenczi János annak idején az MSZMP-nek volt a tagja. Tavaly nem újította meg tagságát, egyetlen párthoz sem csatlakozott. Mégis a „piros-flepnisek” múltja miatti megbélyegzés neki is osztályrészül juthat.

– Hogy felháborítónak tartom, vagy sem, az lényegtelen. Erről egyetlen egy a véleményem: Magyarországon a politikai kultúra jelenleg ilyen. Tehát én fölháborodhatom rajta, kritizálhatom, vagy azt mondhatom, hogy ez balkáni stílus, de ettől sajnos az objektív helyzet nem változik. Tisztában vagyok azzal, hogy velem együtt még sok másnak igazságtalanul kell viselnie e láthatatlan „jelet”, noha magamat is beleértve igen sok olyan volt MSZMP-tag él ebben az országban,

akik tisztességesen dolgoztak, nem korrumpálódtak...

– *Mi több, Ferenczi úr annak idején rendre a „széleken táncolt”. Gyakran szembeszállt a hatalommal, bizonyos dolgokról véleményt mondott meglehetősen élesen fogalmazva.*

– Tény, hogy nem voltam egy „favorit-komcsi”...de az volt a meggyőződésem, hogy ha ez a rendszer nem jó, akkor elsősorban belülről kell kritizálni, nekünk kell (kellett volna) bizonyos dolgokon változtatni. Bevallom, sok eredményt nem könyvelhettem el magamnak. Erről utólag is csak polemizálni lehet, de a már említett „politikai kultúrából” adódóan ez sem nem érdem, sem nem „előny”. Mert akinek piros könyve volt, az csak csúnya és rossz gyerek lehetett. Tehát ezt a „múltamat”, ha úgy tetszik, viselnem kell, ahogyan a zakót. Most? Ugyanúgy vállalom a pártönkívüliséget, ahogyan a korábbi párttagságomat.

– *Egyik pártba sem akart belépni?*

– Nem. Mert, hogy úgy mondjam, elég hosszú időt töltöttem pártberkekben bokszeccsek, könyöklő bajnokságok, korrekt, meg nem korrekt módszerek között. S megpróbáltam talpon maradni. Most meg azt próbálom meg, hogyan tudok megállni a magam lábán, a saját erkölcsi és etikai normáim szerint élve, dolgozva – mégpedig a kívülről jövő diktátumok nélkül.

– *Az Agrárszövetségbe belépett.*

– Ez a szövetség a mezőgazdasági termelők érdekvédelmi szervezeteként alakult, s nem pártként, hanem választási szervezetként működik.

– *Amikor a Tolna Megyei Agrárszövetség ülésén fölmerült, hogy a 2-es választókerületben – ahol a szövetséghez húsz mezőgazdasági termelőszövetkezet tartozik – képviselőjelölt-*

ként számolnak Önnel, kért-e gondolkodási időt?

– Igen. Kértem. S elsősorban nem azért, mert váratlanul ért a jelölés, hanem, mert szót kellett váltanom a dolgról a munkatársaimmal: Tehát tájékoztattam, hogy az „agrárosok”, vagyis a környék húsz técsze mit tart a jelölésemről. Borzasztó lenne, ha az új Parlamentben nem lenne képviselője annak a hat-hétszáz ezer embernek, aki most innen él meg, ebből él meg. Szó sincs arról, hogy meg akarnék menteni a sztálini modellű szövetkezetet. Hanem szükséges biztosítani egy olyan átmenetet, lehetőséget, hogy az új rendszerbe beleilleszkedjen a szövetkezet később is, ami jó lehet annak a körnek, melynek tagjai a gazdálkodás e formáját választják. Nem hiszem, hogy nagyobb trauma származhatna bármiből, mintha az élelmiszertermelés olyan állapotba kerül, ami az ellátást zavarja.

– *Most már a programnál tartva, mégis megszakítom egy közbülső kérdéssel. Amennyiben olyan döntés születne, hogy ezután a képviselők csak*

főfoglalkozásban láthatnák el e fontos teendőket, akkor is vállalná?

– Igen. Mert én azt gondolom, hogy azt a fajta képviselői munkát, ami korábban volt, felejtjük el. A szakmai dolgokat továbbra is figyelemmel kísérem, a szövetkezeti tagságomat pedig fönntartom. Beosztással kapcsolatban pedig a tagság dönt. Vagy új elnököt választanak, s akkor „leszerelésemkor” elvállalom azt a beosztást, amit rám osztanak, vagy arra az időre megbíznak valakit az elnöki teendők ellátásával. Amúgy, mint már szó volt róla, valamiféle átmeneti idő következik. Tehát fontos, hogy ennek a szektornak az átalakítása olyan legyen, hogy biztosítani tudja mindazt, ami majd az új rendszerben szükséges lesz a fennmaradásához – nem a megmaradásához! – eközben pedig azoknak az embereknek a gondoljait, problémáit is enyhüljenek, akik ezt a „formát” választják... Azt hozzáfűzöm, hogy nem a magántulajdonról féltém a szövetkezetet, sőt a jelenlegi forma alapvető hibájának tartom, hogy a tagok tulajdonosi érteke hiányzik. Ugy kell az átmenetet „megcsinálni”, hogy megmaradjon, illetve javuljon az élelmiszertermelés színvonala, s minden olyan lehetőséget meg kell teremteni – akár a vállalkozásokban, akár a farmgazdaságokban –, amelyek illeszkednek ahhoz a szövetkezeti modellhez, amit igazi szövetkezetnek nevezünk.

– *Mi az, amivel – a mezőgazdaságon kívül – behatóan foglalkozna, mint képviselő? Miért harcolna a leghatározottabban?*

– Miért? Kikért? A fiatalokért, akiknek szörnyűsége és pillanatnyilag kilátástalan a helyzetük. S ezt nem azért érzem így, mert nekem is van két gyermekem, s fogalmam sincs, hogy majdan mi lesz velük, ha nem változtatunk a dolgokon. De nem bonyolódok ebbe bele, mert úgy hiszem, ez a jövőlenség mindenkinek fáj ebben az országban.

V. Horváth Mária

ManDÁTUM

Ezzel a rovatunkkal rendszeresen jelentkezünk a választási kampány idején. Képviselőjelöltek mutatunk be, pártokat, és figyelemmel kísérjük a választások körüli jelenségeket is.

Szűk a fejem

Most bosszulja meg magát, hogy annak idején nem élttem kellően a „pártunk” kínálta lehetőségekkel és nem vettem igénybe a marxista pártoktatás „fejtagítóit”. Szűk maradt a fejem. Nyilván ezért nem fér bele, hogyan lehet Németh Miklós az MSZP listavezetője Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, miközben független jelöltként is indul a szerencsi választókerületben.

A minap ugyan lezajlott egy sajtókonferencia, amelyen a kormányfő szellemi fegyverhordozói arról igyekeztek meggyőzni az újságírókat, hogy ez a kettősség egészen rendjén való és természetes, sőt bizonyos nyugati mintát követ, én azonban nem tudtam követni logikájuk szárnyalását.

Azt még csak megérteném, ha Németh Miklós búcsút intene pártjának, s annak nemcsak elnökségéből, hanem tagjai közül is kilépne. „Eddig együtt csináltuk, gyerekek, eddig biztam bennetek, most próbáljuk meg külön.” Ha így lenne független jelölt, akkor már csak azt a csekély nehézséget kellene leküzdenie, amely abban áll, hogy esetleg támadnia kell a programot, amit elsősorban az MSZP formált ki és amit mint kormányfő éppen ő valósít meg.

Fájdalmas tudathasadás! Hogyan lehet így dolgozni? – mondhatnák az érzékenyebb lelkűek, akik netán megpró-

bálják beleélni magukat ebbe a kettősségbe. Ám nem mindenki annyira érzékeny lélek. Akadnak más „független” képviselőjelöltek is, akiket láthatólag szintén kevésbé rendített meg, hogy olyan politikát támadnak, melynek korábban zászlóhordozói voltak, az ország helyzetének olyan tényeit ostromozzák, amelyek előidézésében jelentős szerepük volt.

Nagy Sándor például a SZOT főtitkáraként és a régi MSZMP Központi Bizottságának tagjaként aligha viselt felelősséget az akkori irányvonalért. Nem tudok arról, hogy már akkor nyilvánosan és keményen bírálta volna a Lázár- és Grósz-féle politikát. Ma azonban ő is „független” jelölt, aki nem vállal közösséget sem az MSZMP-vel, sem az MSZP-vel. Legalábbis a külszín szerint. És úgy hírlik, más régi szakszervezeti funkcionáriusok is elérkezettnek látják az időt, hogy a fejbőlintók korábbi szerepét most ellenzékiek kedő „független jelöltek” szerepével váltásák föl.

Hogyha már akkor nem gyöngítették a pártállamot, legalább most gyöngítsék – az igazi ellenzékét. Erre megy ki a játék.

Ha szűk is a fejem, ennyit még én is megértek.

G. Gy.

Szűk a fejem

Félénk ellenzékiek

A NEWSWEEK amerikai politikai szakemberek Budapesti útjáról számol be, akik a választási kampányban segítenek az ellenzéknek és szervező technikákat tanítanak. Köztük van Dukakis elnökjelölt volt kampánymenedzsere, Reagan volt fehér házi politikai igazgatója, valamint Robert Kennedy és Gary Hart tanácsadója is. A szakemberek az infrastruktúra hiányát még csak megszokták, de meglepve tapasztalták, hogy az ellenzékiek vonakodnak lakásokba bekopogtatni, mondván, hogy egy (volt) rendőrállamban ez nyugtalanító. Nem szeretnek nyakkendőt kötni, még sajtókonferencián vagy tévészereplésen sem, mivel a kommunizisták hordanak nyakkendőt. A legnehezebb kérdés, hogy nem akarnak hatalomra törőként feltűnni. Nem akarnak pártelnökök, mert a magyaroknak eleve van a főnökökből, pedig az amerikaiak szerint a „kampány háború és a háborúhoz parancsnok kell”. Meglepődtek azon, hogy a FIDESZ nem széptíti a piacgazdaságra való áttérés áldozatait a választók előtt, mivel a kommunizmus hazugságai után jobban teszik, ha őszinték a jövőre vonatkozólag. Aggodalommal figyelték az antiszemitizmus terjedését, például amikor Csurka István a „magyar hagyományoktól idegen emberekről” beszélt, és az MDF vezetői ugyan elhatárolták magukat tőle, de nem ítélték el. Lehet, hogy a magyarok politikai újoncok, de van érzékük a kommunikációhoz. Az ellenzék kikémlelését leleplező izgalmas videó láttán az amerikaiak elbizonytalanodtak, hogy tulajdonképpen kinek, kitől is kellene tanulni.

Veres Péter

KORENGEDMÉNY

Ezentúl, amennyiben teljes egészében a munkáltató fizeti be a társadalombiztosításnak a korengedményes nyugdíjjal összefüggő költségeket, erre nem kell engedélyt kérni.

Változás, hogy nemcsak a munkáltató, hanem a munkavállaló is kezdeményezheti a korengedményes nyugdíjaztatását.

A munkáltatónak nem évenként, hanem csak fél évenként kell előre kifizetnie a társadalombiztosításnak járó összeget. A személyi féltételeknél továbbra is fennáll, hogy legkorábban az öregségi nyugdíjkorhatár előtt öt évvel kezdeményezhető a korengedményes forma. Ugyancsak megmaradt feltételként az adott munkáltatónál eltöltött öt év. A szolgálati időt tekintve nőknél továbbra is 25 év szükséges, a férfiaknál viszont a korábbi 35 helyett 30 éves munkaviszony is elegendő a korengedményes nyugdíjba vonuláshoz.

Amennyiben a vállalatot felszámolják vagy átszervezik, a Foglalkoztatási Alap továbbra is 100, illetve 50 százalékban átvállalhatja a társadalombiztosításnak fizetendő nyugdíjösszeget. Átszervezésnél feltétel a jelentős létszámleépítés, valamint az, hogy a gazdasági egység veszteséges vagy nullszaldós legyen. Jelentős létszámcsökkenésnek tekinthető a 25 százalékos, vagy az 500 fős leépítés. Az engedélyezés is egyszerűsödött. Nem szükséges a támogatás megszerezéséhez az ágazati szakszervezet, illetve minisztérium javaslata. Ezekben az ügyekben a területi, megyei tanács munkautógi szakigazgatási szerve dönt.

Elszámoltat a Ház

A volt állami és pártvezetők kénytelenek lesznek vagyonyilatkozatot tenni. Persze ez néhányuknak nem tetszik. Így dr. Lakatos László a Győr-Sopron megyei négyes számú választókerület képviselőjének sem. Lakatos úr ugyanis első titkára volt az MSZMP-nek négy és fél éven keresztül. Azt a Háy Bélát váltotta fel székében, aki kézi vezérléssel irányította a hatalma alá tartozó területet. Lakatos úr módszerei finomabbak voltak. Alkalmazkodott az idők szavához. Nincs vagyona – mondta – ám felszólalásából kitűnt, fél az elszámoltatástól. Nem akarja, hogy egy bizottság ellenőrizze az ügyeit. Azok vonjanak felelősségre, akikkel együtt küzdöttem – mondta. Politikai akasztást és boszorkányüldözést emleget. Nem kérdezzük őt vagyonáról, mégis arról beszél. A sanyarú gyermekkoráról, téglagyári munkásnő feleségéről. Meg arról, hogy országlása alatt rendben mentek a megye dolgai. Nem volt ott veszteséges gyár, sem termelőszövetkezet. (Hát persze, hogy nem, hisz szépen kozmetikázták mindezt.) Szolgálaton kívül nem használta hivatali sofőrjét és gépkocsiját. Ezt elődjeihez képest nyilván érdemnek véli. Bár csupán a szabályok betartását jelenti. Nem gyűjtött vagyont, van egy kis hétvégi háza, azt saját kezűleg építette, hogy betegeskedő szívének felüdülést keressen. Van egy autója, nincs viszont saját lakása. Tanácsi bérlemben lakik. A bérlemben persze méretes. Nem afféle másfél szobás. Hírlik, szeretne volna megvásárolni, de hiba csúszott a számításába.

Dr. Lakatos László nem örül az elszámoltatásnak. Pedig szerinte még egy milliót sem ér mindaz, amit magának mondhat. Vajon miért mégis ez az ellenérzés?

Cs. R.

Országgyűlés

Sűrű nap

Csütörtökön képviselői indítványok tárgyalásával folytatta munkáját az Országgyűlés.

Király Zoltán és Raffay Ernő önálló indítványt nyújtottak be arról, hogy alakuljon országgyűlési különbizottság annak kivizsgálására, kik felelősek az ország jelenlegi helyzetéért. Hámosi Csaba is önálló indítványt adott be, amelynek lényege, hogy a magas állami köztisztviselők vezetői, valamint a politikai pártok és társadalmi szervezetek vezetői tegyenek erkölcsi és vagyonyilatkozatot. A jogi bizottság szerdán megtárgyalta mindkét indítványt, és úgy foglalt állást, hogy mindkét törvényjavaslat elfogadását támogatja. A módosító indítványok összegzésére, véleményezésére összeült a jogi bizottság.

Az Országgyűlés szerdán este lezavazta a képviselőjelöltek állami támogatásáról szóló határozattervezetet, de Sárlos István indítványára ismételen napirendjére tűzte, s az Országgyűlés elfogadta, hogy 100 millió forintot fordítsanak az állami költségvetésből az országgyűlési képviselőjelöltek támogatására.

A Tisztelt Ház interpellációkkal folytatta munkáját. Técsy László (Szabolcs-Szatmár-Bereg m., 19. vk.) azt szorgalmazta, hogy a mezőgazdasági ágazatban 1990. január 1-jétől szüntessék meg a keresetszabályozást. Az Országgyűlés a képviselői indítványt elfogadta. Kovács András (Heves m., 10. vk.) a hazai termelésű kukorépa jugoszláviai feldolgozása tár-

gyában a pénzügyminiszterhez és a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhez interpellált. Szabó Ferenc mezőgazdasági és élelmiszerügyi államtitkár írásos és Kunos Péter pénzügyminisztériumi államtitkár szóbeli választ sem a képviselő, sem az Országgyűlés nem fogadta el, így a kérdés megtárgyalásra visszakerült a mezőgazdasági bizottság elé.

Az interpellációk sorát megszakítva visszatértek az előző napon tárgyalt népi kezdeményezésekben megjelölt témák egyikére, amely országgyűlési határozatot igényel. Ennek tartalma, hogy az Országgyűlés módosítsa-e a magánszemélyek jövedelemadójáról, valamint a vállalkozási nyereségadóról szóló törvényeket. A Parlament reformbizottsága megtárgyalta a kérdést, s nem lát lehetőséget e törvények módosítására. Ezt az Országgyűlés elfogadta.

Hellner Károly (Budapest, 32. vk.) annak érdekében interpellált, hogy a személygépkocsi-vásárlásra lehetővé helyezze előleg kamatának felső határa, éves korlátozás nélkül a mindenkori látra szóló betéti kamat felső határa legyen. Kunos Péter pénzügyminisztériumi államtitkár választ sem az interpelláló, sem a Parlament nem fogadta el.

Az interpellációk és kérdések tárgyalását befejezve véget ért az Országgyűlés januári ülészsaka, amelyen Jakab Róbertné és Horváth Lajos felváltva elnökölt. Legközelebb február 27-én ül össze a Parlament.

Reszketések, riporterek!

A Tisztelt Ház szerdán módosította az 1986-ban elfogadott sajtótörvényt. A módosítás egyebek között újrashabályozza a személyiségi jogok sajtóbeli megsértését is.

Hogy jogalkotás melléfogás történt-e, vagy sem ebben az esetben, az nyilván hamarosan kiderül – reméljük. De addig érdemes azon tűnődni, hogy miért volt szükséges ilyen sebtiben törvényt módosítani, hiszen, mint ismeretes, az átfogó információs törvénytervezetet már az új Országgyűlés tárgyalja. Szóval én most éppen erre az előbbi miérre keresgetem a választ. De egyszerűen képtelen vagyok más magyarázatot leltni, mint azt, hogy az újságírók (riporterek, publicisták) száját valamilyen módon, igen határozottan be kell fogni. Attól tartok, hogy a következő időben arra számítanak, hogy tartva a félmillióra rúgható kártérítési összegtől, csak azt merjük majd leírni, ami langyos, ami nem feszeget bizonyos háttérmozgásokat, botrányszagú akciókat. Amennyiben igen – a törvény útjai lassan kifürkészhetetlenek – bármikor ráfogható az újságíróra, hogy megsértette a személyiségi jogokat, s tetteért alaposan megkapja.

Mert például mik foglaltatnak az alkotmányban a személyiségi jogok közé – teljes joggal?! A jó hírnévhez, az emberi méltósághoz való jog, a becsület, a család védelme... Nem sorolom, hanem egy parányi példával élek. Ha netán az újságíró valakit számára előnytelen színben tüntet fel, az már vétett a törvényben írottakkal szemben. Csak az előnytelen színnek oly sok árnyalata van, sőt, olykor relatív is, hogy mikor, kinek és mi az előnytelen. De ne fokozzuk tovább a dolgot, inkább jegyezzük meg azt, hogy számos esetben a sajtó munkatársai rántottak le emberekről, ügyletekről az időtlen idő óta „jól mutató”, testre szabott és sokak által kellően csodált leplet. Persze, ellenpéldákat magam is tudok, találkoztam felületességgel is. Am, úgy gondolom, ami túlzás, az túlzás.

Mert most hogy néz ki a dolog? A jogsérelem természetétől függően az újságíró egyedül tetteért több rendben is felelősségre lehet vonni. Vagyis a személyiségi jogok megsértéséért egyrészt büntetőjogi eljárásnak nézhet elébe, másrészt a polgári törvénykönyv bizonyos „passzusa” is vonatkozhat rá, sőt, egyéb jogkövetkezményekkel is járhat akár egyetlen leírt szava is. Végezetül pedig a módosított sajtótörvény szerint polgári pert is indíthatnak ellene, ítélete pedig ötszáz ezer forintba rúgó kártérítés megfizetése is lehet, melyet a törvény értelmében közérdekű célok megvalósítására használnak fel.

Persze, most a feniekért zavartan kellene elnézést kérem, s hangsúlyozni, hogy nem akartam megbántani senkit, meg lehet, hogy én látom rosszul a dolgokat... Hát lehet! De most az jut csak eszembe, amit valahol olvastam: „Szabad országban a szabad újságírók csak azt írhatják, amit szabad.” (Aggódok. Mert nem tudom, kitől is kérdezem meg, hogy mit szabad?)

V. Horváth Mária

Hatvannyolcas nyilatkozat

Raffay Ernő és Hámosi Csaba két hasonló indítványt terjesztett be az állami és pártvezetők vagyonszámoltatásáról. A különbség az elszámoltatás időpontja körül volt. Az MDSZ képviselője 1968-at jelölte meg az elszámoltatás kezdőpontjának, míg Hámosi Csaba, az MSZP képviselője 1980-at. A Tisztelt Ház ez utóbbit fogadta el.

– Milyen következményei lesznek az 1980-nal kezdődő elszámoltatásnak? – kérdeztük Raffay Ernőt.

– A legfontosabb és legrosszabb következménye az lesz, hogy az 1980 előtti pozícióban volt, de '80 után valamilyen okból onnan kikerült állami és MSZMP-vezetők mindenféle vagyonyilatkozat-tétel alól mentesülnek. Ez a Magyar Demokrata Fórum számára teljesen elfogadhatatlan. El kell mondanom, hogy ez nem más volt, mint az MSZP egy politikai manővere. Tizennyolc nappal később adták be indítványukat, mint én. Primer bizonyítékom van arra, hogy a mi indítványunk elfogadásának megakadályozására irányult.

– Egy képviselő, aki egyébként korábban megyei első titkár volt, kifogásolta, hogy a parlamenti bizottság előtt kell elszámolnia. Kétségbe vonta a Ház kompetenciáját.

– A képviselő úr azt mondta, hogy ő az egykori kommunista harcostársai előtt tesz nyilatkozatot, nekik tartozik elszámolással. Ez sem jogilag, sem politikailag nem fogadható el. Tudniillik az Országgyűlés az ország legmagasabb szintű törvényalkotó szerve. A vonatkozó alkotmányos rendelkezések szerint egyes-egyedül jogosult ilyen jellegű meghallgatásokra.

– A ma hozott döntés, a Hámosi javaslat elfogadása, az MDF számára nem megfelelő. Készülnek-e valamilyen válaszlépésre?

– Az MDP parlamenti csoportja egy erélyes hangú nyilatkozatot fog hamarosan közzétenni arról, hogy az 1980-as dátummal nem értünk egyet, valamint azt is, hogy az új Országgyűlésben, amennyiben ott leszünk, feltétlenül elő fogjuk újra venni ezt a kérdést. Remélhetőleg nagyobb sikerrel.

– csik –

A földről, a mezőgazdaságról és a rendszerről 2.

A versenytársak nem születhetnek ingyen

– Az átalakulás egyik alapkérdése lesz, hogy kié a föld. A kisgazdák a '47-es tulajdoni viszonyok mellett károsodnak, a téveszelnők pedig nem akarnak engedni a mára kialakult birtokhelyzetből. Kinek van igaza, illetve melyik álláspont szolgálna jobban az ország érdekeit?

– Tulajdonképpen mindkét álláspontban óriási igazságok és ésszerűségek rejlenek, sőt fel lehetne építeni egy harmadikat is, amely a mai vállalkozók érdekeit fejezné ki. Mivel ennyiféle reális álláspont létezhet, arra kell törekednünk, hogy a különböző, egymásnak néha ellentmondó igazságok között olyan értelmes, átlátható kompromisszumot hozzunk létre, amelyben mindenki kiismeri a másik szándékait, indokait, így nem válna lehetetlenné az együttműködés a különböző érdekű csoportok között. Ez a megoldás lehetővé tenné az ország gazdaságának folyamatos működését.

– Milyen hátránya lenne, ha csak egyik álláspont válna uralkodóvá?

– A téveszvezetők által vallott álláspontnak az a hátránya, hogy borzasztó lassú mechanizmust ad az átalakuláshoz. Ez jelenleg mind az ország, mind a mezőgazdaság, mind az élelmiszeripar szempontjából elfogadhatatlan. A kisgazda álláspont gyengéje, hogy a föld felében „távol lévő tulajdonost” teremtene, ugyanis pont a nagyobb földdel rendelkező régi tulajdonosok gyermekei távoztak el a falvakból.

– Erre a kisgazdák azzal válaszolnak, hogy ezek az emberek nem önként hagyták el a falut.

– Én nem az igazságokat, hanem a megoldás célszerűségét vonom kétségbe mind politikailag, mind gazdaságilag. Politikailag azért, mert a távol lévő tulajdonosok érdekei már most élesen szembenállnak azoknak a traktorosoknak, állatgondozóknak az érdekeivel, akiknek esetleg nincs örökségük, de akár azon volt gazdákéval is, akik bennmaradtak a téveszben. Az utóbbiak most úgy fogják fel a dolgot, hogyha ők kibírták a hatvanas éveket – amikor nem volt kereset – akkor most miért azokat részesítenék előnyben, akik elmentek a viszonylag jól fizető állásokba, miért kellene átadni az azóta gyűjtött vagyont nekik? Persze nem teljesen jogos ez az ellenérv, de létezik. Gazdaságilag pedig azért tartom célszerűtlennek a negyvenhetes elvet, mert óriási tőke kivonást eredményezne a mezőgazdaságból, hiszen azok a távol lévő tulajdonosok – köztük én is –, akik most visszakapnák őseik földjét, az értékesítés után a bérleti díjat vagy az árát saját háztartásukba, vállalkozásukba fektetnék be. Ez azonnal élelmiszerár-emelkedést idézne elő, és az nem vigasz, hogy tíz év múlva újra csökkenne. Végül célszerűtlen lenne azért is,

mert olyan embereket hozna a tulajdon révén hatalmi pozícióba a falvakban, akik nem élnek a falusi viszonyok között.

– Ha egyik sem igazán jó, akkor Ön mit javasolna?

– Én elismerném azoknak a tulajdoni jogát és a földhöz jutási lehetőségét, akik ott élnek a falvakban és maguk akarnak gazdálkodni, mert ők tudják, hogy ezzel a tulajdonnal mire vállalkoznak. A történelmi kárpótlást nem a földtulajdonnal kell elintézni, hanem anyagi kárpótlással.

– Mi legyen azokkal, akik soha sem voltak örökösök, csak mostanában adták mezőgazdasági vállalkozásra magukat?

– Nagyon fontos hogy ezek az emberek földhöz jussanak, terjeszkedni tudjanak, hisz sokan közülük már eddig is bizonyítottak.

– Hogyan lehet technikailag lebonyolítani ezt az új „földosztást”?

– Községi földigénylő bizottságokat kellene létrehozni, amelybe bekerülne az önállósodni akaró jelenlegi tévesztag, a gazdálkodni akaró örökös és az új agrár-vállalkozó is. Ezek a bizottságok egyezkednének a községben érdekelt mezőgazdasági nagyüzemek vezetőivel a piacra kerülő földek nagyságáról, elhelyezkedéséről. Ebből a földből kaphatna aztán az önállósodni vágyó tag vagy annak örököse a bentlévő mennyiség alapján, kapna az az örökös, akinek már névlegesen megváltották a földjét – persze visszafizetné a megváltási összeget, mondjuk búzában számolva –, és vásárolhatna licit alapon a vállalkozó. A vásárlásnál mindenképpen legalább öt évi részletfizetési kedvezményt kellene biztosítani. A befolyt összegből kárpótlási alapot lehetne képezni a távol lévő örökösöknek, illetve a tévesz felhasználhatná új munkahely teremtésére, mivel a csökkenő földterület erre biztosan rákényszerítené.

– Mi történik akkor, ha a tévesz nem hajlandó földet adni?

– Nem lenne ilyen mérlegelési lehetőségük, a bizottság kényszeralkut kötne a felmerülő igények alapján a nagyüzemek vezetőivel.

– Mennyi idő alatt rendeződne át az eddigig tulajdon?

– A folyamatot idén ősszel el kellene indítani, és csak 4–5 évi erőltetett piacosítás után bízhatnánk az automatizmusokra a földforgalmat. Ha az állam nem segít versenytársakat szerezni a nagyüzemek mellé, akkor azok túl lassan alakulnának át maguktól. Viszont a versenytársak nem születhetnek ingyen, ajándék földdel, ajándék vagyonnal, mert ha kockázat nélküli vállalkozókat csinálnánk, akkor csak újabb felelőtlen embereket hoznánk előnyös helyzetbe.

(Györffy Árpád)

Akit a VOSZ is támogat

A Vállalkozók Országos Szövetsége minden magyar vállalkozó érdekvédelmi szervezete. Tavaly tavasszal kidolgozta és széles nyilvánosság elé tárta új gazdaságpolitikai programját. A közel 4000 ipari, mezőgazdasági vállalkozást tömörítő 200 ezres tagság úgy gondolja ma is, hogy egy merőben új gazdaságpolitikán alapuló radikális programra van szüksége az országnak a gazdaság teljes szétérésének megakadályozásához.

Am a VOSZ hiába dolgoz ki megfelelő tervet, ha a politikai vezetés és a gazdaságirányítás összevissza kapkod, ha ígéreteit rendre nem tartja be. Semmiképp sem várható, hogy ez a hitelét és a társadalom bizalmát veszített irányító garnitúra fogja valamilyen csoda folytán kivezetni az országot a bajból. A vállalkozók is világosan látják a fokozódó társadalmi elégedetlenségeket, az összeütközéseket, a sztrájkokat, a gazdaság teljes szétzilálódását, egy rohamosan fokozódó lecsúszást, majd a fizetőképтелenség után a gazdaság teljes széthullását. A szövetség ezért halaszthatatlan feladatnak véli, hogy más pályára kerüljön az ország társadalmi és gazdasági mozgása, így talán elkerülhető a hazánkat fenyegető megrázkódtatás. Ehhez nélkülözhetetlennek tartja egy új parlament és egy másik kormány életrehívását, egy olyat, amely a jövőben radikálisabb intézkedéseket hoz az országról.

A VOSZ elnöksége elhatározta, hogy a vállalkozókat képviselni akaró és tudó képviselőjelölteket támogatja, a rendelkezésre álló eszközökkel megszervezi kampányukat, hogy minél több vállalkozóbarát képviselő kerüljön a parlamentbe. Döntését azzal indokolja, hogy az ország mind gazdaságilag, mind politikailag csak abban az esetben tudja elkerülni a válságot, ha az irányító apparátusban (a kormányban és a parlamentben) egyre többen lesznek azok, akik a vállalkozásokban látják az ország jövőjét. Az elnökség a támogatottak kiválasztásakor azt veszi figyelembe, hogy a jelölt független legyen, vagy olyan párt jelölésében, listáján induljon, melynek meghirdetett gazdaságpolitikai programja vállalkozóbarát, illetve, aki vállalja a VOSZ gazdaságpolitikai programját. Így a FIDESZ, MDF, SZDSZ, Kisgazdapárt, Néppárt, MSZP és MSZDP sorából támogat tíz képviselőjelöltet. Jelenleg öt olyan elnökségi tag jelölését karolta fel, akik vállalkozók, s egyben különböző pártok listáján indulnak a választáson: Ficza Sándor, dr. Miklós Pál, Palotás János, Várhalmi Miklós és Winkler Mária. Közülük hárman fővárosiak, ketten vidéki jelöltek.

Noha az elnökség eredeti elképzelésében nem szerepelt MSZP-jelölt támogatása, még a helyzet szinte az utolsó pillanatban változott. A döntést megelőzően úgy vélték, hogy az MSZP a köztudatban úgy él, mint az MSZMP utódpartja. A VOSZ elnökségének többsége jelenleg is úgy gondolja, hogy ez igaz, de amikor megtudták, hogy egyik elnökségi tagjukat az MSZP jelölteti, a helyzet változott. Úgy gondolták, Várhalmi Miklós személye garancia arra – amennyiben sikerül szavazattöbbséget szereznie –, hogy a Parlamentben nemcsak Baja és környékének 65 ezer lakosát, de a VOSZ gazdaságpolitiká-

ját is a legmesszebbmenőkig tudja képviselni.

Ő maga azt vallja: az MSZP ma külön párt, hiszen csupán 5–10 százalékra tehető azoknak a száma, akik az MSZMP-ből léptek át. Úgy gondolja, az MSZMP-ből átlépett tagság a párton belüli reformszárnyat képviselte. Ő maga is munkahelyén a párton belüli reformerek egyik szószólója volt, ezért egykori pártvezetőivel örökös vitái támadtak, többször indítottak ellene fegyelmi eljárást. Különösen megszapordtak az ellentétek akkor, amikor a nyolcvanas évek elején belépett a vállalkozások kora, mert Várhalmi Miklós már akkor azt hangsúlyozta: az egyedüli út és megoldás a vállalkozás.

1981-től napjainkig nyolc vállalkozást szervezett Baján. Először főállása mellett – az Alsódunavölgyi Vízügyi Igazgatóság hírközlési részlegvezetője volt a műszaki egyetem villamosmérnöki karának elvégzése, 1967 óta – próbálkozott sikerrel egy pjt. megszervezésével, majd egy gmk-t alakított. E két kis csoport működtetése miatt összeütközésbe került munkahelyével, ezért úgy döntött három társával, hogy távközlési polgárjogi társaság formájában, szerződéses üzemeltetésben átvesszik a Vízügy Hírközlési részlegét. Úgy gondolták, hogy Baja környékén megteremtük az elektronikai, gyengéáramú ipar induló alapjait. Ehhez azonban itt nem volt megfelelő az elektronikusalkatrész-ellátás, s így jött létre az újabb vállalkozás, egy magánkezelésű, amely a már működők anyagellátási szervezete lett. A vezetés azonban ebben az időszakban is hátrányos megkülönböztetésekkel kezelte az ilyen szervezeteket az állami vállalatokkal szemben. A kezdeti 3–6–10 százalékos nyereségadó 50–55 százalékra való emelkedése teljesen visszafogta a vállalkozói kedvet.

A nyolcvanas évek elejétől napjainkig ez az út igen rögös és változatos volt számára, hiszen a kormány még mindig nem jutott el odáig, hogy megfelelően támogassa azokat a vállalkozásokat, amelyek valóban hasznosak a társadalomra nézve. A kormány csak azzal foglalkozik, hogyan tud minél több pénzt bezebebelni. Ennek pedig eredménye: a vállalkozók egy része ráállt arra, hogyan tudja kijátszani a pénzügyi előírásokat, az APEH pedig arra, hogyan tudja megfogni a kijátszókat. Mindez arra utal, hogy a vállalkozásokat érintő törvényeinken még van javítanivaló.

Várhalmi Miklós programja is tükrözi az évek óta tapasztalt ellentmondásokat, sürgetve ezek megszüntetését, hangsúlyozva a vállalkozások – de legalább a vállalkozószellem – jövőjét.

Hogy programja elfogadható-e, vagy sem, megfelelő támogatást kap-e, vagy sem, ez a jövőben fog eldőlni. Reméljük, nyilvánosan is megismerhetjük elképzeléseit, terveit, s akkor talán az olvasó is eldöntheti: érdemes-e rá szavazni.

Szilvási Ildikó

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M&M Szoftverház Kft.

A köröm tovább nő?

Igazgatósági utasítások – ez a sokszorosított kiadvány címe, melyet a debreceni vasútigazgatóság bocsát ki saját szervei számára. Az 1990. január 15-i dátummal megjelent száma (XIII. évfolyam, 1. szám) egy hirdetőményt közöl, amelyben ez a mondat olvasható:

„A hirdetést követő 14 nap elteltével az Épület- és Hídfenntartó Főnökség a párt és a szakszervezet bevonásával a beérkezett kérelmeket bírálja el és tegyen javaslatot a bontási szerződés megkötésére jogosult személyre.”

Ugyan melyik lehet az a párt és melyik az a szakszervezet, amire itt utalnak? A válasz nyilvánvaló: a bukott állampárt jogutódja, meg az állampártot évtizedeken át kiszolgáló szakszervezet.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Hallgatóinak és Dolgozóinak Lapjában is rábukkantam egy fura kis közleményre. Eszerint a volt MSZMP egyetemi bizottsága a múlt év november 9-én feloszlatta önmagát, és megkezdte működését az egyetemi dolgozókból szerveződött MSZP-alapszervezet. Ennek ideiglenes intézőbizottsága hétfőtől csütörtökig minden nap 16–18 óra között ügyeletet tart az Üllői út 25-ben, a földszint 6. szobában. Itt lehet bejegyeztetni a párttagságot, itt adják ki az új tagkönyveket, valamint a tagdíjak befizetése is itt történik.

Tehát teljes az összkömfort, az elvtársaknak nem kell sehová vándorolniuk. Mindössze csak azt a parlamentari határozatot kell semmibe venniük, amelyet az MSZP is kötelezőnek ismert el magára nézve és amely szerint a munkahelyeken nem működhetnek pártszervezetek.

A debreceni vasútigazgatóságon is erre fűtyülnek – ha nem is a mozdonyok, de némely fejesek.

Tartok tőle, hogy az országban nem csupán ezen a két munkahelyen él tovább a politizálásnak a pártállamiság idejéből fennmaradt stílusa, és nemcsak e két munkahelyen tesznek úgy némelyek, mintha ma is csak egyetlen pártot és egyetlen szakszervezetet illetne meg a lét joga. Ha nagyon jóhiszemű akarnék lenni, azt is hihetném, hogy a régi politika valójában kimúlt, és csak a vele járó beidegződések ösztönzéséről továbbéléséről van szó. Amint a halottnak is tovább nő egy ideig a körme, a haja.

Én azonban nem vagyok ennyire jóhiszemű és naiv. Biztosra veszem, hogy az említett két eset még nagyon is élő és elterjedt gyakorlatot példáz, mely mögött tudatos politikai szándék munkál. És ez a szándék ellentétes az ország politikai haladásának irányával, a politikai monopóliumokat felszámoló demokráciával.

G.Gy.

Hitelvesztett apparátus

A közép-európai diktatúrák bukásával lassan feledésbe merülnek a szocializmus vívmányaként oly sokszor emlegetett szervezetek és ideák. Eltűnt a hírhedt ÁVH, a legendás sikerű tervutasításos gazdálkodás, a munkásorség, a népi ellenőrzés stb. Egy intézmény azonban máig kitartott: a szocialista ügyészség.

Ezt a szervezetet a pártállam 1953-ban, mint a törvényesség legfőbb őrzőjét hívta életre. Az ügyészség egyesítette magában többek között a régi vizsgálóbírói funkciót és a közbiztonsági intézményét. A valóságban ez az új formáció volt hivatva arra, hogy a párt törvénytöréseit a külföld előtt jogszabályok értelmezésével látszólag szalonképpé tegye. Ezért gondosan ügyeltek arra, hogy a legfőbb ügyészség és a megyei főügyészségek mindenkor vezetői pártszempontból kifogástalan, megbízható elvtársak legyenek. Az országos és megyei pártbizottságok rendszeresen dicséretet zengtek az apparátusról, vezetői pedig rendre megkapták szokásos kitüntetéseiket. Ezt tükrözi például a legfőbb ügyész helyettesének, dr. Nyíri Sándornak, a párt Heves megyei napilapjában 1989. július 29-én megjelent nyilatkozata is: „1965 óta vagyok az MSZMP tagja, s ma is ez határozza meg a világnézetemet”. Az ügyészség megyei, városi vezetői rendszeresen résztvettek a tanácsüléseken, a legfőbb ügyész pedig a minisztertanács ülésein. Jelen voltak a pártbizottsági gyűléseken, ennek ellenére soha egyetlen hibás vagy törvénytörő határozatért nem voltak felelősek.

Miért „hallgat” a vidék...?

A Nemzeti Kisgazda és Polgári Párt országos párt, de elsősorban a vidék pártja kíván lenni. Ezért is döntöttünk székhelyként egy vidéki város, Szeged mellett, amely város a lassan két éve tartó csendes magyar forradalom leghangosabb – helyi, megyei változásokat, személycseréket is produkáló – vidéki szellemi központja.

Tudjuk, hogy vidéken (talán, mert nagyon is várják az érdemi, valóságos változásokat a helyi hatalmi szerkezetben és annak személyi összetételében!) a legtöbben a megyei lapot olvassák. Ezért is szeretnénk, ha cikkeinknek, információinknak, az adott megyében működő nemzeti kisgazdapárti szervezetek kezdeményezéseinek, követeléseinek rendszeresen helyet biztosítanának. A fentiekben kívül azért is kívánunk folyamatos és közvetlen munkakapcsolatot létesíteni Önökkel, mert politikai programunk egyik sarkalatos kérdése a valódi helyi önkormányzatok megszerveződésének elősegítése. Ennek pedig – különösen most, az átmenet időszakában – kiemelt, nélkülözhetetlen eszköze az önálló és független megyei újság, mint a helyi nyilvánosság legfontosabb fóruma. Meggyőződésünk, hogy a vidéki Magyarország sorskérdései egyben az egész nemzet sorskérdései, és ezek között a legfontosabb éppen a helyi önkormányzatok, a valódi népképviseleti testületek létrejötte és működése. Ez ugyanis nem más – ahogyan egyik társadalomkutatónk találóan megfogalmazta –, mint a társadalom környezetvédelme a hatalom utálpásai ellen. Eddig az elvi felismerésig már többen, mások is eljutottak. Csakhogy a kérdések kérdése: mindezt hogyan és kikkel? Tudnak-e új, valódi forradalmi szemlélettel irányítani a pusztán csak posztokat cserélő „éjtörnyösök”: a régi helyi és megyei, valamint munkahelyi vezetők? Nem ők lesznek-e egy esetlegesen valóban megújuló, átalakult országos vezetés döntéseinek, szándékainak kerékkötői? Egyebek közt azáltal is, hogy a megérett, de rendre elodázott gyökeres személyi változások az adott mikroközösségekben (településein, megyében, egy-egy munkahelyen) nem vezetnek-e országos méretekben a máris tapasztalható és fokozódó közéleti közömbösség, a súlyos bizalmi válság további elmélyüléséhez?

Vajon „fönt” tudják-e, hogy ami „lent” történik (vagy nem történik!), az nem igazán alulról jövő kezdeményezés jobbra, hanem a talpon maradt, összefonódott kiskirályok manipulációja?

Egyáltalán, kialakulhatnak-e a valódi önkormányzatok éppen ott, ahol még ma is a legszívszabban tartja magát a levitézlett bolsevista diktatúra? És talán logikusan felmerül a kérdés: nem a megyerendszer mai (feudálkommunista!) formája, mint középirányító hatalmi centrum, a legnagyobb akadály a valódi önkormányzatok megszerveződésének, a falvak és városok önállóságának? Hiszen az aligha lehet vi-

1956-ban az egyik nap az ÁVH tagjait hallgatták ki, míg a másik napon a forradalmárokat. Az ügyészség jelen volt Kistarcsán, az 1956-os forradalom elfojtásában, a koncepciók perekben, a másként gondolkodók üldözésében éppúgy, mint most, a reformeszmék hangzatos hirdetésekor.

Ezt látva, 1989-ben még az állampárt képviselőiből álló Parlament is kénytelen volt úgy dönteni, hogy az előzetes letartóztatás elrendelésének jogát az ügyészség hatásköréből elveszi, és módosítja az ügyészségről szóló törvényt. Fontolóra vették a szervezet megszüntetését is, de az az országgyűlés, amelyben a honatyák közt Aczél György, Pujó Frigyes stb. voksol, ilyen döntést nem hozhatott. A bizalmatlanság időközben tovább nőtt, így ez év január 25-én már ezzel a Parlamenttel sem tudták megszavaztatni, hogy a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásának törvényességi felügyeletét – mégha csak ideiglenesen is – a legfőbb ügyészség lássa el. Az ügyészség többszöri nekirugaszkodásra sem kapta meg a minősített kétharmados többséget annak ellenére, hogy a jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint a honvédelmi bizottság előterjesztését éppen egy ügyész tolmácsolta. Itt már nem arról van szó, hogy a Parlament a legfőbb ügyész vagy helyettesei személyében nem bízik, hanem arról, hogy maga az ügyészi szervezet is elvesztette a bizalmat. Hiszen ma már azt a jogkört sem bízzák rá, amellyel eddig az ügyészi törvény értelmében rendelkezett.

Ideje, hogy az ügyészség hitelvesztett apparátusa is bekerüljön a néhai szocialista vívmányok képzeletbeli skanzenjébe, és átadja helyét a demokratikus jogállam kiépítésére váró, új, hiteles intézményeinek!

Dr. Szoboszlai István

Nyílt levél a megyei lapok szerkesztősejéhez

tás, hogy ezt a maffiaszerű képződményt valójában éppen alulról nem fenyegette és fenyegeti semmiféle veszély, hiszen a „lázdó” alattvalókat könnyűszerrel, olajozott rutin-al elnyomják, leszerelik, megfojtják! Mindezek alapján az is felvethető, hogy legitim lehet-e az olyan – látszatra – szabadon választott parlament, amelynek megválasztását még a mozdulatlanul álló monolitikus, diktatórikus megyei és helyhatósági struktúra irányítja és bonyolítja le az évtizedek óta összefonódott garnitúrájával? Bármilyen ellenzéki szervezet még ma is csupán a települések kisebb hányadában működik és – példákat tudunk erre! – azok hangadóit, vezetőit is nem ritkán a helyi hatalom „mozgatja” hátulról, pozíciók nyílt, vagy burkolt ígérgetésével. Sőt, vidéken tanúi vagyunk nem egy eddigi közszereplő önmagát átfestő, köpönyegforgató „ellenzékiiségnek” is, amelynek egyik következménye csak a kulisszák mögötti árulás, a másik pedig még ennél is súlyosabb: nincs hitele és szélesedő támogatási köre még a valóságos ellenzékiiségnek, forradalmiságnak sem!

„Nekünk előbb a provinciális akarnokok még heveny mikrosztálinizmusát kell szétverni...” – írja a már hivatkozott társadalomkutató. Igaz. Am ez ismét egy elvi evidencia csupán. Az érintettek, a hatalmat változatlanul bitorló önként nem adják azt át – csak szajkózzák – a hiteles személyiségeknek. Alulról meg – a már választ feudálkommunista struktúra szorítása, automatizmus miatt – nem mozdul! Hát akkor hogyan? Kezdeményezzenek a központi vezetők? Demokráciát – diktatúrával? – Képtelenség.

Az újra és újra felmerülő hogyanra nincs jobb, hatékonyabb javallat a valódi független és teljes nyilvánosságnál. Gondoljunk csak a máig emlékeztetés szegedi, tiszakécskei, szolnoki, debreceni, békéscsabai szenzációszámba menő néhány leleplező cikke, amelyeket felerősített a televízió és a rádió is. Ezek bizonyítják, hogy csak a nyilvánosság az, ami megrázza, s ha következetes: szétveri az összefonódott, monolitikus és maffiaszerű helyi hatalmakat, bátorítóává, kezdeményezőjévé válna a valóban alulról induló, felfelé áramló erők mozgásának. Ennek a tovább szélesítendő és mélyítendő nyilvánosságnak pedig az újabb, minőségi fordulópontra a megyei napilapok sürgős, azonnali felszabadítása, függetlenné, önállóvá tétele lehet, amely egyben fennmaradásuknak, olvasótáboruk megőrzésének is a legfontosabb feltétele.

Csupán az a kérdés, hogy az ebben illetékesek – és egyre inkább azok –, maguk a szerkesztőségi kollektívák is valóban szét akarják-e verni a provinciális akarnokok még ma is heveny mikrosztálinizmusát...

Faludi Sándor
országos OB-tag, pártszóvivő

Honkóstoló

A vár alatti rész a város egyik legszomorúbb látványát nyújtja

Veszprém

Lehet könnyebb dolog, mint egy olyan városról írni, amelyben kisgyermekkorom óta élek? Nincs nehezebb feladat ennél az újságíró számára. Írni persze lehetne: vastag könyvet. Esetleg lírai, szerelmes költeményt. De cikket?

A könyv műfaját terjedelmi okokból lehetetlen becsempészni az újságba. A líra viszont segítségemre lehet. Az alábbiakban tehát szubjektív útikalauz következik egy városról, ahová kisgyerekként sehogy sem akaróztam beköltözni (mert jobb szerettem Fehérváron a nagymamánál...), amelyről flegma kamaszként úgy nyilatkoztam szépségeit dicsérő ismerőseimnek, hogy „igen, valóban szép, én is szívesen eljőnnék ide három napra kirándulni...”, s ahonnan most, felnőtten fejjel csak komoly erőszak árán hagyom kiköltözni magam. Sétára hívom az Olvasót a „királynék városának” földrajzi terében, s közben segítségül hívom emlékeimet, hogy megpróbálhassunk tetten érni: mi változott itt a változó időben.

Gyermekkorom színterein kezdjük tehát sétánkat, ami nem rossz kiindulás

lás a látogatóknak sem, hiszen a belváros szívében vagyunk. Ott, ahol a települést átszelő 8-as számú főút meredek kaptatóval lendül Veszprém egyik jelképe, a Viadukt felé. A Dózsa György utcában laktunk, amely – gyermekien logikus – a völgyhíd túlsó felén elterülő Dózsavárosra vezet. Csak felnőtten fejjel tudtam meg, hogy utcánk születése előtt még az Iskola utca nevet viselte. S míg pontosan tudom, hol a Dózsaváros, melyik a Petőfi-, sőt a Dimitrov-városrész vagy a Kiss Lajos (van-e, ki e nevet nem ismeri?) lakótelep, ma sem vagyok biztos benne, hogy a Rómához hasonlóan települt város dombjai közül melyik viseli a Temető-hegy és melyik a Jeruzsálem-hegy nevet...

Tavaly óta egyébként megint van Iskola utca. Városunk tanácsa azonban Dózsa Györgytől mégsem merete visszavenni főútvonalát, ezért a beletorkolló keskeny Vorosilov utcát keresztelték át. Egyidejűleg a vár egyetlen utcájának nevét is megváltoztatták, s lett Tolbuhin helyett Vár utca. Akkoriban, pár hónappal ezelőtt azonban még nem volt olyan fokú a glasz-

noszty, mint manapság, ezért Sztálin jeles hadvezéreit új, lakótelepi utcákkal kárpótták. Utcanév-ügyekben úgyszólván még dolga izmosodó önkormányzatunknak; ehelyütt csak arra emlékeztetnék, hogy szabadelvű lapunk tudósítója sem büszke Dobi István utcai lakcímére... A belváros szívében pedig az egyik legfrekvenciátérter dr. Münnich Ferenc nevével. S bár az ellenzéki pártok újabban követelik, hogy változtassák Temesvártérre elnevezését, jómagam megfontolásra ajánlom megőrizni a poszt(?)sztálinista várostervezés jellegzetes skanzenjeként e teret. Egyedi építészeti leleménye híven kifejezi a szocialista tervezéskor felsőbbrendűségét. Megalapozott koncepció nélkül ugyanis nem létezik olyan véletlen, amely elintézhetné, hogy egy központi térre az azt határoló középületek egyike se homlokzatával nézzen...

A térre vezető sétálóutca, a Kosuth utca mint csepp a tengert, sűrű magába városfejlesztésünk közelmúltját. Jobb oldalát letarolták, a földszintes polgárházak helyére hanyatlókként monumentális gyufásdobozokra emlékeztető bevásárló-szolgáltató komplexum került, melynek közepéből mered az égre a húszemeletes toronyház épp oly fantáziátlan hasábjára. A „szocialista városiasodás” és fejlődés szimbólumának és bizonyítékának szánták, s egy elhibázott, gigantomániás városfejlesztés emlékműve lett, mellékesen a helyi tűzoltók rémálmainak foszterplője... Az utca túloldalára viszont már nem jutottak át a dőzerek. A felújított régi épületek közé léptékükben, konstrukciójukban illeszkednek a foghíjak beépítései is. Mögöttük a hátsó udvarokat átörték aprócska szaküzletekkel, iparisműhelyekkel telepítették be. A belvárosi rekonstrukció tömbrehabilitációi jelenleg is folynak, az építkezések a vár felé közelednek, s a korábban lepusztult állapotú városközpont egyre nagyobb területen újul meg.

Reménykedünk a vár megújulásában is, ez azonban már nehezebb dió. Igaz, a rekonstrukciónak nevezett folyamat évtizedekkel ezelőtt megkezdődött, eredményei azonban ellentmondásosak, a rendelkezésre álló pénz pedig töredéke a szükségesnek. A legnagyobb veszedelem, hogy a büszke, ám mállékony dolomitszika, amelyre hazánk egyik legnagyobb összefüggő

műemlékegyüttese épült, egyszer csak szétporlik. A fő veszélyt, amit az épületekből kifürkészhetetlen utakon elszivárgó szennyvizek jelentettek, a közműalagút elkészülte várhatóan csökkenteni – egyebekben azonban a rendelkezésre álló pénzből jóformán csak a közvetlen életveszély elhárítására futja. Hosszú „ostromállapot” után az idén megkezdődik a várban az útburkolat helyreállítása, s az ide látogató turisták majd minden eddiginél szebb műemléki környezetben sétálhatnak, fotózhatnak. A veszély azonban nem múlt el: a sziklák, a támfalak továbbra is megerősítésre szorulnak, s a rendelkezésre álló pénz továbbra is csak töredéke a szükségesnek.

A veszprémi vár megmentésére lakossági kezdeményezés is indult, a befolyó adományokat a tanács elkülönített egyszámlán kezeli. Az adakozók kedv fellendítésére a közelmúltban új ötlettel álltak elő a városatyák: a vár közvilágítására szolgáló, a műemléki környezetbe illő kandelábereket a segíteni szándékozók jelképesen megvásárolhatják. A világítótestek néhány tízezer forintos árának leszurkolása ellenében az adományozó nevét feltüntetik a lámpákhoz tartozó bronz táblácskákon. Az érdeklődők a prototípust megtekinthetik Veszprémben, a Rákóczi utca 5. számú ház falán.

A vár végében, a Szent István és Gizella királyné szobránál megállva csodálatos panoráma tárul elénk. A Bakony hegyeinek karéjában előttünk a fél város – ám az a fele, amelyhez közelebb menni nem is érdemes, ha a kiábrándulás veszélyét nem akarjuk kockáztatni. Jobbra a Felszabadulás úti lakótelep betontömbjei zárják a szemhatárt. Odamenni nem érdemes: ugyanolyan, mint az ország bármely más városának bármely más házgyári házából álló lakótelepe. Csak talán még egy fokkal fantáziálanabb, arányai nagyságával még jobban rátelepszik a történelmi városmagra. Szomorú nevezetessége még, hogy építője, a Veszprém Megyei Állami Építőipari Vállalat – nem utolsósorban az elképesztő ráfizetéssel termelő házgyár miatt – csődbe ment, felszámolták.

Festői látványt nyújt előttünk az Aranyosvölgy, a Buhim, a Dózsaváros kertés, családi házas környezete. Közélebb menni azonban a legutóbbi időkig kockázatos volt. A valahai paraszti nyegdek a parasztpolgárság

Mint utólag bebizonyosodott, az oroszok lőtték tarkón...

Ódon-új hangulat

tönkretétele után lumpenkörnyékké züllttek. Néhány éve azonban a tehetősebb, élelmesebb réteg megszimatolta az üzlet lehetőségét a tájképi szépségekben gazdag környék leromlott házaiban. Mára már magasra kúsztak a telekárak, itt is, ott is kiemelkedt néhány palota nagyságú ház. Lumpenek már nem sokáig állhatnak ellent a pénz ostromának. Az ezredfordulóra itt lesz a város előkelő negyede – a slum pedig beköltözhet az addigra éppen megroggyanó lakótelepi beton-tömbökbe...

Balra tekintve kilátóhelyünkről még festőibb a kép: a viadukt carsú íve alatt mély völgyben csordogál a Séd. A híd alatt hatalmas, tavasztól őszig mégis mindig zsúfolt autóparkoló. A veszprémi Kittenberger Zoo még mindig messze földről vonzza a látogatókat, pedig jó híre az utóbbi években ugyancsak megtépződött. A kosz, a bűz, az állandó felfordulás sokaknak szegte kedvét.

Ha az állatkertnek otthont adó Fejes-völgynek hátat fordítunk, átsétálhatunk a Betekints-völgybe. Valamikor kisvasúttal is mehettünk, meghozza a dolomitsziklán keresztül vájt alagúton át – az alagút azonban már hosszú évek óta zárva, másik végállomásán a vidámpark megszűnt. Létesítésére annak idején még futotta a „városi összefogásból” (kivezényelt kiskolásként magam is ott végeztem életem első társadalmi munkáját), fenntartására azonban már nem.

Ha visszasétálunk a várból, akkor sem maradt már sok látnivalónk. A színházat talán érdemes még megnézni, legalábbis a gyönyörűen felújított szecessziós épületét. Előadásait? Magas szinten megoldott nehéz Peer Gynt után hahniszínpalán „Egy csók, és más semmi...”

Maradna még nevezetességként az egyetemi városrész, de látványnak az sem mutat sokat. Az ötvenes években telepített Veszprémi Vegyipari Egyetem napjainkban igyekszik nyitni a humán tudományok felé is: tanári szakok már indultak, de még teológusképzésről is esett szó a tervezetéseik folyamán. Bizonyíték nincs rá, de macskul tartja magát a szóbeszéd, hogy

a régi, Pap János MSZMP első titkár nevével „fémjelzett” megyei vezetés tudatos törekvése volt a humán értelmiség háttérbe szorítása. Legyen a régi papi-hivatalnoki kisvárosból szocialista nagyváros, munkásváros, „a magyar vegyipar fellegvára”. És legyen – bár az itt élő lakosság ennek örült a legkevésbé – katonaváros. Lett is. Van itt szupertitkos sziklamélyi rejtkehelyen dolgozó híradósoktól, magas rangú tábornokokig mindenféle katona. A helyiek alighanem a helikoptereket utálják a legjobban, mert az ő jelenlétük a leglátványosabb, s a legzajosabb. Am ha ők nem repülnek, gondoskodik zajról a közeli katonai gyakorlótér, ahol az ugyancsak szép

számmal jelenlévő szovjet harcosok durrogatnak nagy előszeregettel csöndes éjszakákon, derűs és borús hajnalokon egyaránt...

A leltárnak még koránt sincs vége, ám ennyi is elég, hogy eltűnődjek: miért is szeretek mégis itt lakni? Talán, mert a táj valóban gyönyörű, s közel a Bakony, a Balaton is? Talán, mert a környezethez újabban kezd felnőni a városépítész is? Talán, mert nemcsak az utcák és a terek, de a kocsmák és a klubok is egyre otthonosabbak? Lehet. De az is lehet, hogy csak megszoktam...

Írta: Láng György Géza
Fotók: Kapfinger András

Tolbuhin utca helyett újra Vár utca

A régi épületek léptékükben, hangulatukban illeszkednek a város hagyományához

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.20: A belpolitikai rovat műsora. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Barabás Sándor népdalokat énekel. 11.35: Zsebrádiószínház. 12.45: Külpolitikai arcképcsarnok. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszéltünk. 14.35: Bende Zsolt operettfelvételeiből. 15.00: Magyar írás. 15.50: A három nővér. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: A belpolitikai rovat műsora. 18.05: Látuk, halottuk, olvastuk – az irodalomról. 18.20: Levelekre röviden. 19.15: Sportvilág. 19.42: Bogár István: Erdélyi lakodalmas. 19.50: Gong. 20.00: A művelődéspolitikai rovat műsora. 20.30: Népdalfeldolgozások. 21.00: Kilátó. 21.45: Hajszygyökerek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Nemzetközi kulturális szemle. 23.00: Nagy mesterek.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Az ausztrál Black Sorrows együttes. 9.05: Az én nevem Jimmy, hát a tiéd kicsoda? 9.46: Együtt olvastuk... 10.05: Idősebbek hullámhossza. 11.05: Mit üzen a Rádió? 11.45: Plexi és Frutti lemezeiből. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00–16.55: Péntektől – péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: A Rock Gyermek. 19.05: Garázs. 19.35: Fialoknak! 21.05: Örökzöld filmmelódiák. 22.00–0.14: Máról holnapra.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Thais. 9.48: Zene-kari muzsika. 10.43: Körmendi Klára zongorahangversenye a Zeneakadémia kistermében. 12.05: Bemutatjuk új kóruslemezeinket. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Új lemezeinkből. 14.56: Romantikus kamaramuzsika. 15.35: Gulyás Dénes operáriákat énekel. 16.05: Gulácsy Lajos: A virágünnep vége. 16.15: Szimfonikus dallamok. 17.30: Új magyar zene a rádióban a közönség, a szakmai zsűri és a KÓTA 1989. évi díjért. 18.30: A véges végtelen. 18.55: Öt perc zene. 19.05: Por favor. 19.20: Follow Through. 19.35: Wagner: Tannhäuser. Közben: 20.45: Kikelet. 20.58: Az operaközvetítés folytatása. 23.00: Alternatív diszkó. 23.47: A New York-i Rézfúvós Együttes felvételeiből.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarítások, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgató a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádiógyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgató a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgató a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képtűség. 8.30: Mendelssohn: Olasz szimfónia. 8.55: Az iztambuli vonat. 10.00: Loriot. 10.25: Képtűség. 16.45: Képtűség. 17.00–19.00: Péntek délután. 17.00: Évgyűrű. Kb. 17.40: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Esti mese. 19.10: Tévé-mozi előzetes. 19.25: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szeszélyes évszakok.

21.15: Reklám. 21.20: Tévémozi. Kb. 23.20: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képtűség. 17.15: TV 2. Benne: Reklám – Riportok – Időjárás – Zene. 17.45: Egy perc TERC. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV 2. 19.00: Randevő Párizsban. 20.43: Polip. 21.05: Híradó 2. 21.25: TV 2. 21.35: Napzárta. 22.20: Műkorcsolyázó Európa-bajnokság. Kb. 23.30: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ. 1 műsor. 9.00: Hírek. 9.01: Az Addams család. 9.30: Orosz nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Találkozz velem St. Luisban! 12.25: Belpolitikai magazin. 13.25: Hírek. 13.35: Mi. 14.05: Éva. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: 5-ször Te meg én. 16.35: Slágerek és ötletek. 16.55: Mimi tv-híradó. 17.10: Tudományos gyermekmagazin. 17.35: Mini kvíz. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Derrick. 21.20: Dinasztia – A Denver-klán. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. 22.45: Los Amigos. 0.10: Hírek. 0.15: Az Angyal. 0.10: Hírek.

2 műsor. 11.00: Sport. 16.40: Művészlexikon. 16.45: Hotel. 17.30: Találkozás a természetben. 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Osztrákok nyomában. 21.20: A téma: Nyugatra menni. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Sport. Műkorcsolya EB. 23.00: Monty Python repülő cirksza. 23.35: Bördzseki. 0.30: Az elveszett hajók szigete. 1.35: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 6.25: Halló Európa – Jó reggelt Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Flash Gordon. 11.00: Dr. Med. Marcus Welby. 11.45: A hétmillió dolláros nő. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: Telebutik. 13.25: A mai nap műsorából. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Az egészség művészete. 15.30: Szép és fitt. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Egyszerűen

állati. 16.30: Murphy atya. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Dr. Med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A dicső páros. 20.15: Egy bogárhátú az egészre pályázik. 21.50: Hírek. 22.00: Frankenstein 90. 23.40: Craze – Az iszonyat démonja. 1.15: Férfimagazin. 1.50: Aerobic. 1.55: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Időjárás-jelentés. 20.00: A Sting 88 koncert. 21.00: Amerikai föld alatti. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Kék éj. 0.10: Hírek. Időjárás, Egyveleg. 1.20: Időjárás. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Elmélkedések. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Muskétások konyhája. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Incifinici fantázia. 18.35: Pihenőidő. 18.50: TV5-klub. 19.00: Jövők. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Strip tease. 21.00: Világútleve. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub: A bebörtönzött. 0.15: Meneküljön, aki tud! 1.00: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SAT 1-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közkórház. 9.50: Ötletek konyhatündereknek. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: A folt – névtelen rettegés. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévéközse. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: A valódi jellemirtók. 14.30: Utazóknak. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. 15.30: Tévébolt. 16.05: Paradise – egy férfi, egy colt, négy gyerek. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Tesztelési ötletek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Az Addams család. 18.15: A hibbantak. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Charlie angyalai. 20.55: Hírek. 21.00: Testöröm. 22.50: Hírek. Sport. Időjárás. 23.00: Giulia. 0.30: Műsorelőzetes.

Az RTL, Super Channel és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának műsora

1990. február 5–11-ig

Hétfőtől-péntekig: Állandó műsorok 6.00 és 7.00 órákor krónika (Kossuth)

Hétfő

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból – Dél-dunántúli újtájról – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Időjárás – Ügyeletek hírei – 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő: Somogyvári Valéria.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Jelentés az utakról – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Időjárás – 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Balogh Zoltán.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika –

Útinform – Tegnap történt – 6.50: Toplista – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Körzeti időjárás – Sport – 7.55: A nap eseményei) Szerkesztő: Dán Tibor.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Ügyeletek jelentik – Körzeti időjárás – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle a múltból – 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő: Felső Pál.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Útinform – Ügyeletek hírei – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Időjárás – Hétféje sportja – 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Gungl László.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor

– 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat

5.55-8.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Kovács Imre.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap

9.00–11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: Simon Márta – 10.00: Hírek – Szerkesztünk együtt. Zenés összeállítás a hallgatók kérésére. A mikrofonnál Lenk Irén.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00 Petőfi, 16.00–17.00–18.00 regionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) – 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05: Német nemzetiségi műsor. 19.35: Esti zene, sport, információk. Szerkesztő: Kovács Imre.

20.00–21.30: „Gruss und Kuss” Radio Budapest zenés riport – üzenet- és kívánságműsora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

Programma in deutsche Sprache von Studio Pécs vom 05. 02–11. 02. 1990.

Täglich von 13.45–14.30 Melodie und Rhythmus.

Montag: 19.05 – Nachrichten – Montagmagazin. Redakteur: Willy Graf.

Dienstag: – In der Muttersprache. – Schulfunk – Neue Zeitung Vorschau. Nachhrichten. Red. Willy Graf.

Mittwoch: – Nachrichten. – Jugendfunk. Red.: Zoltán Weisenfeld.

Donnerstag: – Nachrichten. – Aktualitäten aus der Wirtschaft. – Wunschkonzert. Red.: Willy Graf.

Freitag: – Nachrichten, Kulturmagazin. Red.: Erika Freund.

Samstag: – Sie Wünschen – Wir spielen. Red.: Willy Graf.

Sonntag: – In der Muttersprache. – Auserschulische Möglichkeiten im Erlernen der Muttersprache. Redakteur: Willy Graf.

05. 02. ponedjeljak: „Na pocetku tjedna” Vijesti, Glzbeno informativna emisija.

06. 02. utorak: „Na maternem jeziku” Vijesti. Izvjestaji i komentari. O popisivanju stanovništva u 1990 – o godini. Kakvu ce pomoc savjet dati Katoljku za ponno otavarnje skole? Urednik: Branko Catic.

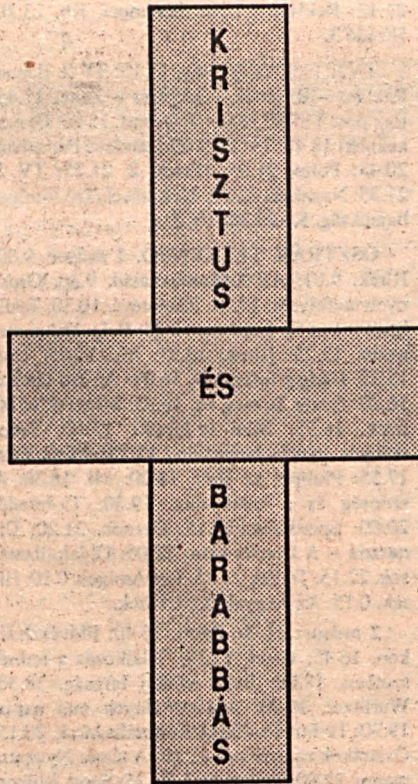
07. 02. srijeda: „Vijesti” Na valu mladih YU-POP kutic.

08. 02. cetvrtak: Vijesti. Pola sata za privredu. Sto znaci dvojezic nost u privred.

09. 02. petak: Vijesti. Lijecnicki savjeti. 10. 02. subota: Glazbena emisija. Po zeljana nasih slusalaca.

11. 02. nedjelja: Nedjeljni magazin. Putevima Arsenija Carnoje. Urednik: Andrija Pavlekovic.

Az elmúlt 40 év történelmi eseményeinek a megértéséhez mindenki figyelmébe ajánlom Karinthy Frigyes: „Barabbás” című brását. A novellában újrakészítődik a bibliai történet. Krisztus keresztre feszítésének harmadnapján visszajön, hogy új törvényt kérjen a nép s a maga számára. A nép okulva az esetből megígéri, hogy Pilátus kérdésére miszerint: „Kit engedjek el hát közülük, Barabbást, a gyilkost, vagy a názáretit?” – majd mindenki azt kiáltja: „a názáretit”. Am lélethozatalnál zúgás támadt, s a sokaság együtt zengte, „Barabbást!” És rémülten néztek egymásra, mert külön-külön mind-egyik azt kiáltotta: „a názáretit!”. Valami ilyesmi játszódott le itt nálunk is, társadalmi méretekben. Rengeteg ember mondott igent, ám az üszhangból mégis egy nem lett. Egy csomó jószándék együttesen fordult a visszajára.

Krisztus és Barabbás (a jó és a rossz) mindannyiunkban ott van. A hatalomhoz való viszonyunk sokszor a véletlenül múlik. Mi várható, van-e esélyünk arra, hogy a Barabbási példa ne ismétlődjék meg? Ezek politikai kérdések, de miután a történelmet mi emberek csináljuk – legalábbis remélem, hogy a jövőben nem marionettfiguraként élünk –, nem lehet mentes a pszichológiától, sőt a korlélektantól sem. Beszélgetőtársam dr. Ozváth Károly, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Pszichiátriai Klinikájának igazgatója.

– Professzor úr, nagyon sokan abban a tévhitben élnek, hogy az MSZMP monopolisztikus uralmának megszűnésével ránk köszöntött a demokrácia. Ezzel nem tudok egyetérteni, lépten-nyomon ellenállásba ütközöm, szerintem Magyarországon még egyáltalán nincs demokrácia.

– Persze, hogy nincs! Jó, ha ötven év múlva az lesz. Ahhoz, hogy itt nálunk demokrácia legyen, harmonikus emberekre van szükség. Egész életemben azzal foglalkoztam, hogy eldöntsem, ki a normális, és ki nem az. Minél többet tapasztalok, annál nehezebben tudom ezt megítélni, mert nincsenek éles határok. En három dolgot találtam, amit az éleplekűség kritériumába tudnék sorolni, s amivel egy igazi demokratának rendelkeznie kell. Az első a konstruktív együttműködési képesség, azaz partnerként kezeltem a másikat, nem erőszakolom rá a véleményemet, de nem is vetem alá magam. Második tényező a beleérzés képessége, az empátia. Ezt leginkább az ausztrál fegyver, a bumeráng példájával tudom érzékeltetni. Ha eldobom a bumerángot és visszaüt, akkor jusson eszembe, hogy azt én dobtam el. Az igazán érett ember észreveszi a másikban a saját hatását és viszont.

Végül nagyon fontosnak tartom, hogy tudjuk az indulatainkat szabályozni, hogy ne uraljanak minket a szélsőségek. A két véletlet emeltem ki: a lelkesedést és a csalódást. A háború utáni időszakban egyfajta túllelkesedés volt jellemző, sőt odáig torzult, hogy idealizálni kezdtük a társadalmat, amiről nem is nagyon tudtuk, hogy micsoda.

Aztán jött a nagy csalódás. Ez a vezető embereket is érintette, mert túlságosan azonosultak a hatalommal.

– Ahhoz, hogy valakiből együttműködésre alkalmas, önálló felnőtt legyen, milyen szocializációs folyamaton kell keresztülmennie?

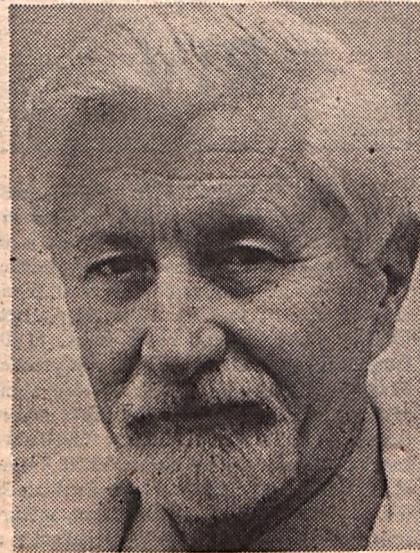
– A gyermek abszolút függőségi helyzetben van, teljesen kiszolgáltatott a szülői hatalomnak. Ebből a viszonyból kell eljutnia a különböző lázadási folyamatokon keresztül a felnőtt együttműködésig. Ha ez valahogy nem megy harmonikusan végbe, nem kap a gyermek olyan magatartási mintákat, ahol ezt megtanulhatná, gyakorolhatná, akkor ezek a képességek egyenetlenül fejlődnek, vagy az illető együttműködésre alkalmatlan lesz. De ez csak az egyik oldal. Egy társadalom eszmerendszerét, értékrendjét a család visszatükrözi. A magyar társadalom identitásképző erői nem eléggé hatékonyak ahhoz, hogy akár a család, akár az iskolán keresztül ezek a képességek a személyiségbe épüljenek. Joggal aggódhatunk, ha a magunkról alkotott magabiztos En-kép csak gyengén fejlődik.

– Nagyon sok lelkileg sérült, vezető beosztású ember a hatalomba kerülve igyekszik kompenzálni a személyiségét.

– A sérült szót abban az értelemben tudom elfogadni, hogy a személyiség-fejlődésük nem volt elég harmonikus. A hatalom minden társadalomnak fontos kelléke. A demokrácia éppen ennek a korlátozását szolgálja, azaz a hatalom ne legyen korlátlan úr. Ha egyéni szinten nézzük, a hatalom, a másik feletti uralkodás összefügg az önérvényesítéssel. A lelkük mélyen önértékelésükben bizonytalan emberek szívesen választanak olyan pályát, ahol a pálya ezt maga kompenzálja. Ilyen szempontból a hatalom nagyon veszélyes, mert ha olyan ember kezébe kerül, akinek érzelmi szükséglete, hogy ő hatalmasnak lássék, akkor az vissza fog élni a hatalommal.

– Sajnos a kommunista diktatúra ezeket az embereket tudatosan választotta ki, hatalmi rendszerét a kontra-szelekcióra építette.

– Nálunk a hatalom egy olyan fokú komformitást követelt meg, amire nem mindenki képes. Sok bizonytalan ember a hatalommal túlzottan azono-

sult. Én nem beszélnék direktselekciónról, hiszen itt semmi sem történt igazán tudatosan a kádérkiválasztásnál, hanem csak felszínes szempontok szerint. Tehát nem a komformistákat keresték, hanem azokat, akik teljesen azonosultak a nézetekkel, mert azt hitték, hogy ezek az emberek csak megbízhatók lehetnek.

– Nagyon sok, ma még hatalmon lévő, középszintű vezető nem fogadja el a kritikát, sőt önkritikája sincs.

– A karizmatikus politikai vezetőkben nagyon erős az önszeretet – mi úgy mondjuk, a nárcisztikus hajlam –, de éppen az egyoldalúsága miatt, az önszeretet egy nagyfokú sértődékenységgel párosul. Ez ezek a vezetők nagyon nehezen viselik el, ha valaki nem úgy gondolkodik, ahogy ők. Itt a kockázata a karizmatikus vezetésnek. Ez egyike a nárciszmus kreatív megoldásnak, még a destruktív: az öngyilkosság, alkoholizmus.

– A vezetők többsége megkérdőjelezi azt, hogy a demokráciához hozzá tartozik-e a kitergetés?

– A vallomást és a gyónást a vallások már rég felfedezték. A pszichoterápia is segít a bennünket nyomasztó érzések, bűntudat megfogalmazásában, a tisztánlátásban, a megkönnyebbülésben. Szerintem mindenről lehet és kell is beszélni. Ha időben beszélünk volna, akkor a feszültségek most lényegesen kisebbek lennének. És sajnos az is hiba, hogy a vezetőink többsége nem tanult vezetéselméletet, vezetéspszichológiát. Amerikában a háború után előtérbe kerültek a humán problémák, behatóan kezdtek foglalkozni a vezetőképzéssel. Megpróbálták a vezetőket érzékennyé tenni az egyén és a közösség emocionális problémái iránt.

– Rengetegen átkeresztelkedtek reformkommunistává, holott a többség csak számító karrierkommunista.

– Egészen biztos, hogy van ilyen korrupció réteg is. De nem tudom, lehet-e ilyen sommásan fogalmazni? 49-től nagyon sok tisztességes, lelkes ember állt be, mert azt hitte, itt valami történni fog. Sajnos, a dolgok másképp alakultak. Én és a szűkebb társaságom már 10–15 évvel ezelőtt kimondtuk: Vigyázat, a király meztelen! És nagyon sok ember úgy gondolta, ha a hatalom emberei közt marad, és tisztességes, azzal többet segíthet, mintha kilépne. Most mindenkinek egy feladat-tisztázást kell magában elvégeznie, és

mindenkit óvni a sommás ítélkezéskéntől.

– A magyar nép többsége pedig épp azt szeretné, ha végre megtalálnák a felelősöket.

– Nézze, ez mindennek megfelel, csak nem a demokráciának. Nem tudom, figyelte-e Tőkés Lászlónak a beszédét, aki mértéktartóan, román állampolgárként beszélt arról a Romániáról, amely majdnem elpusztította. Én ebben látom a demokrácia csíráját: újat, tisztábbat kell teremteni! És amit már a demokrata lelki harmóniájánál említettem: tanuljuk meg szabályozni az indulatainkat. Nincs értelme a fejfel-falnak rohanásnak. Sajnos nem tudjuk kulturáltan ezeket az érzelmi lázadásainkat megvívni és ezzel a hatalomnak adunk alapot arra, hogy megerősödjön. Sokáig mondogattam, hogy a puliszka nem robban. S ezen csodálkozunk, hogyan tudják ezt eltűnni? Hát a puliszka is robbant! A visszaélések által a feszültség az gyűlik, gyűlik az emberekben és minél inkább érzékeli a hatalom ezt a feszültséget, annál erőszakosabb eszközökhöz nyúl. És tulajdonképpen a hatalom ezzel írja meg a saját végrendeletét.

– Professzor úr, Ön 1962–1987-ig a Pécsi Honvéd Kórház pszichiátriai osztályának volt a vezetője, s mint orvos ezredes, különböző attitűd vizsgálatot végzett, ami elég nagy port vert fel.

– Többek között a katonáknak a hadsereghez és a parancsnokukhoz való beállítódását vizsgáltuk. Ma már azt is elárulhatom, hogy ez az amerikai katonapszichológia mintájára készült. Mintegy félezer katonát kérdeztünk meg, s kiderült, a 75 százaléka teljesen értelmetlennek tartja a katonai szolgálatot, elavultnak a kiképzési módszereket. De van 25%, aki fontosnak tartja. A 6 válaszaikból kiderült, hogy az adott pozitív választ, aki tudta tisztelni, tudta szeretni a parancsnokát, aki úgy érezte, hogy a parancsnok benne az embert is észrevette. Ők a parancsnok személyiségén keresztül viszonyultak a hadsereghez. De ez csak 25%. A katonai cenzor a könyvből kihúzta a százalékot, az akkori államtitkár pedig a szimulánsok védőangyalának titulált.

– Ön a hadseregben szolgálva is címzetes egyetemi tanár volt, a civil életében pedig nem tartozott sehova.

– A hadseregben szerzett tapasztalataimat nagyon jól tudtam hasznosítani a tudományos és szakmai területeken, különböző akadémiai, minisztériumi bizottságokban. 1979-től létrehoztuk az új Pszichiátriai Társaságot. Nyíltan elmondtam a véleményem és annyi elégtételetem volt, hogy adtak is rá. Nem engedtem a lelkiismeretemmel ellenkező ráhatásoknak. A Szovjetunióban, ha valaki egy kicsit kilógott a sorból és nem tudták likvidálni, ráfógták, hogy elmebeteg. Néhány ügy nálunk is előfordult, de ha a pszichiáter erkölcsileg és szakmailag szembefordult, nem tudtak mit csinálni...

– rózsá ibolya –

(Csonka Károly felvétele)

A VILÁG SPORTJA

Barcelona:

Az 1992-es nyári olimpiai játékok rendezői részvételi csúcsra számítanak. A szervezőbizottság egyik munkatársa nyilatkozatában elmondta, hogy mind a 167 NOB-tagállam jelenlétével számolnak, ugyanis a szöuli olimpiáról hiányzó Kuba, valamint az 1972 óta távol maradó Albánia is megígérte részvételét. (ADN)

Nyugat-Berlin:

Bár még nyolc hónap van hátra a szeptember 30-i berlini maratoni futóversenyig – amely a viadal történetében először vezet át a két Berlinen –, óriási az érdeklődés az esemény iránt. Már 3699 futó jelezte részvételét, csoportok érkeznek az Egyesült Államokból is. A tavalyi

maratonin 16 410-en indultak, s ezzel a rendezvény a világ negyedik legnagyobb maratonfutó versenye volt. (ADN)

Aalborg:

Az észak-dániai városban a rendőrség nyolc embert tartóztatott le az azzal a váddal, hogy sportolóknak szánt doppingszerekkel kereskedtek. A vádlottak, akikre börtönbüntetést is kiszabhatnak, gyógyszer és serkentőszerek törvénytelen beszerzésében és szétosztásában vétkesek. Aalborgban egyébként már több súlyemelő kapott hosszú eltűntést a klubjától és a szövetségtől a doppingszerekkel való visszaélés miatt.

(UPI)

Közös bajnokság

A „sógorok” német mondtak

A magyar labdarúgó NB I. küzdelmeinek színvonala sokak szerint igen csak alacsony. Ezt érezhette a Magyar Labdarúgó Szövetség is akkor, amikor nem is olyan régen felvetette az ötletet: előnyös lenne, ha a legjobb 8–8 magyar és osztrák élvonalbeli klub közös bajnokságban, egy „szuperligában” szerepelne.

Csütörtökön több hírügynökség is jelentette Bécsből, hogy – bár az ötlet egyedi és roppant érdekes – az osztrák szövetség válasza: nem! Alfred Ludwig, Ausztria labdarúgó szövetségének főtitkára ezt nyilatkozta a UPI-nak:

– Az európai kupatornákon való részvételt saját országos bajnokságban kell kivívni. A közös küzdelemben egészen sajátos pontszámításra, az egymás elleni eredmények visszszámogatására lenne szükség, hogy megállapítsuk, a két országban mi a végső sorrend. És ezen a ponton már nincs is értelme a további megbeszéléseknek.

Petres kontra „Vidi”

Tegnap délelőtt megkezdődött a Petres kontra Videoton per első felvonása a Székesfehérvári Megyei Város Tanácsa Munkaügyi Döntőbizottsága előtt. Három órában tartott a tárgyalás, ám ez sem volt elegendő arra, hogy érdemben elbírálhassák az ügyet, mert újabb bizonyítékokra van szükség. Ezért úgy döntöttek, hogy elnapolják a tárgyalást. Február 8-án 15 órakor folytatják a per, a döntés is ekkorra várható. Ami viszont biztos: Petres Tamás Kölnben részt vesz az európai gólkirályok gáláján. – Saját költségén.

A „halál stadionjában”:

Mechelen–Milan

A labdarúgó BEK-negyeddöntő egyik legérdekesebb páros találkozójára van kilátás a belga bajnok KV Mechelen és a kupavédő AC Milan erőpróbáján. Az olasz szuper csapatot egész Európában szívesen látják, s ahol a holland klasszikusokkal teletűzdelt Milan fellép, ott biztos a telt ház. Valószínűleg ezek a gazdasági előnyök járhattak a Mechelen pénzügyi igazgatója, Piet Deryckere fejében, amikor bejelentette: a március 7-i első összecsapás színhelyének megváltoztatását kérte az Európai Labdarúgó Szövetségtől (EUFA). Deryckere arra hivatkozott, a mecheleni stadionban mindössze 14 ezer néző számára van hely, s ezért kéri, hogy Brüsszelben, a Heysel-stadionban játszassák le az összecsapást, ahol 36 500 ülőhelyet alakítottak ki az utóbbi hónapokban. Deryckere meg van győződve arról, hogy az 1985 májusi tragikus események – amikor a Juventus–Liverpool BEK-döntő előtti és alatti összetűzéseknek 39 halálos áldozata volt – már-már a feledésbe merülnek.

– Sokkal jobb, ha a holland szurkolók a stadionban, szem előtt vannak, mintha az utcán randalfroznak – jelentette ki Piet Deryckere. Az UEFA 1985-ben, a Juventus–Liverpool találkozó után úgy döntött, hogy a „halál stadionjában” európai kupatalálkozót tíz évig nem játszhatnak.

Forma-1: tizennyolc csapattal

Január 31-én, szerdán 24 órakor lezárult a nevezési határidő az idei, a 41. Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokságra. A tavalyi hússzal szemben ezúttal csak tizennyolc versenyzőt küldte el jelentkezését, ugyanis a két nyugatnémet csapat, a Zakspeed és a Rial nem kíván részt venni az ezévi sorozaton. Tizenöt csapat két-két autót akar indítani a világbajnoki futamokon, míg az Osella, a Coloni és az EuroBrun csak egyet-egyet, így versenyenként 33 kocsit részvételére lehet számítani. Csak emlékeztetőül: tavaly többször előfordult, hogy 39 pilóta indult harcra a Grand Prix-pontokért. A csapatokban rengeteg változás történt az elmúlt idényhez képest. A világbajnoki címvédő francia

Kevesebb sportállás?

Két „munka” – öröm nélkül

– Felröppent a hír, hogy rövid időn belül ismét megváltozik a sportolók státusza. A bújtatott állások korszaka megszűnőben van, s többek szerint nem kell sok idő ahhoz sem, hogy a sportszerződések többségét is felszámolják, ugyanis a klubok egyszerűen képtelenek ennyi versenyzőt, játékost megfizetni. Hogyan vélekednek minderről az érdekeltek, maguk a sportvezetők és a sportolók?

Jakab Lajos, a Rába ETO kézilabda-szakosztályának vezetője:

– Úgy gondolom, hogy négy-öt év múlva gyökeresen megváltozik a helyzet Magyarországon is. A labdajátékban hetente csak 4–5 edzést tartanak majd – természetesen a munkaidő után –, de azok a mostaninál jóval intenzívebbek lesznek. Ehhez persze az is hozzá tartozna, hogy a főfoglalkozást jobban megfizetik majd, s így mindenkinek érdeke lesz, hogy már fiatalon tanult szakmájában helyezkedjen el. Ugyanakkor a sportolás csak kiegészítő tevékenységgé válna, mégpedig olyanná, amellyel tisztességes pluszjövödelemhez lehet jutni. Természetesen kivételt jelentenének ez alól a legjobbak, a válogatottak, akik a mostanihoz hasonlóan sportszerződést köthetnének. Szerintem az elmondottak azt is eredményeznék, hogy megszűnnének az össze-vissza mérkőzések, azokat szinte kizárólag hétfőgére tennék.

Prieszol József, a Magyar Kosárlabda Szövetség elnöke:

– Én üdvözlendőnek, támogatásra érdemesnek tartom ezt az ötletet. Lényegesen tisztább képet kaphatnánk, s meggyőződésem: ha például a kosárlabda amatőr alapon sportolnának, akkor a mostaninál magasabb szintet tudnának elérni. Legalábbis hazai viszonylatban, az viszont korántsem bizonyos, hogy ezzel a gyakorlattal fel tudnánk zárkózni a nemzetközi élmezőnyhöz. De akkor nem várnák, hogy minél hamarabb leteljen „a munkaidő”, tehát véget érjen az edzés, hanem csak szabadidőben, a játék, a mozgás örömeért sportolnának. Azt hiszem, akkor nagyobb kedvvel játszanának. Baj az is, hogy a szellemi színvonal is évről évre romlik, a sportolók nem dolgoznak, nem tanulnak, csak elütik az edzések közötti időt. Szerintem a jövőben egy bizonyos szint fölött kiválnak majd a legjobbak, ezért érdemes lesz hajtani, mert őket megtartják a sportállásban.

Schmitt Pál, a Magyar Olimpiai Bizottság elnöke:

– Meggyőződésem, hogy az élsport főmunkaidős tevékenység, s a világszínvonalon való maradáshoz elengedhetetlenül szükséges a napi két, esetenként három edzés. Azzal persze egyetértek, hogy jelenleg sokkal több van a munkaidős sportállásban, mint ahányan megérdemelnék. Tehát a jelenlegi helyzeten változtatni kellene, de a legjobbakat nem lehet a többiekkel egy kalap alá venni. S ezzel együtt azt sem tartom kizártnak, hogy vannak olyan sportágak, elsősorban a labdajátékok, amelyekben megvalósítható a munka melletti sportolás.

Íme, mennyire összecsengő vélemények, mennyi bennük a találkozási pont. Meggyőződésem, hogy egy helyes értékrend alapján történő visszamatőrösítésnek nemcsak a társadalom, hanem maga a sport is hasznát látná. Az egyéni sportágakban – vannak ugyan ellenzők, de a nagy többség egyetért a MOB-elnökével, ám a labdajátékok képviselői – különösképpen a futball – nem osztanák a véleményüket a nagy tekintélyű sportvezetővel. Mondják, amatőr alapon semmi esélyünk a felzárkózásra!

Kérdés csak az, hogy ebben, a státusz alapján kétségtelenül profi helyzetben mennyivel van több sanszuk. Minek kell napi két edzés az alapképességükben hiányos, bizonyos dolgok elsajátítására már objektíve képtelen játékosoknak? Persze kis akarattal – amatőr státuszban is lehet kettőt edzeni. Az egyiket korán még a munkakezdés előtt, a másikat pedig késő este. (Egyébként nyugati profi csapatoknál úgy tartanak napi két edzést, hogy a közbülső időben a játékos a civil életre készülhessen – noha keresnek annyit, hogy a későbbiek során nem lenne anyagi gondjuk. De becsúgyból nem akarják pályafutásuk befejezése után a munkanélküliek taborát szaporítani.)

A minap az NBI-es klubokat tömörítő fociliga a kérdésnek az MLSZ-szel való megvitatása kapcsán önellentmondásba keveredett: elismerte ugyan, hogy ma Magyarországon nincs 16 csapatra való játékos, ugyanakkor elvetette az amatőrösítést.

Ha a mai szponzorok helyén – a küszöbön álló társadalmi változások hatására (?) – mások ülnek, aligha élnék majd együtt ilyen és ehhez hasonló ellentmondásokkal...

Bálint Gy.

Alain Prost például a McLarentől a nagy ellenlábás Ferrarinhoz szerződött, helyet cserélt az osztrák Berggerrel. A McLarenról még annyit, hogy a Nemzetközi Autósport Szövetség (FISA) egyelőre nem fogadta el nevezését, mert még nem fizette be a pilótájára, a brazil Ayrton Sennára kirót 100 ezer dolláros büntetést.

A FISA ezért a hét elején ultimátumot intézett a csapathoz: vagy sürgősen befizeti tartozását, vagy nem indulhat a világbajnoki sorozaton. S ezen a döntésen a szövetség nem is hajlandó változtatni mindaddig, amíg a McLaren nem egyenlíti ki a számlát... Az esztendő első Grand Prix-viadala, március 11-én az egyesült államokbeli Phoenixben minden bizonnyal újoncavatásra is sor kerül, hiszen a Minardi az olasz Paolo Barilla személyében olyan versenyzőt szerződtetett, aki még egyetlen világbajnoki futamon sem szerepelt.

Köszöntjük

KAROLINA és AIDA

nevű olvasóinkat

A Karolinának a Karola név latinosa továbbképzéséből kapták nevüket, ami pedig a Károly latin Carolus alakjának női párja.

Az Aida név eredetére a zenetörténetből kapunk választ. Verdi Aida című operája címszereplőjének, egy etiópiai rabszolgalánynak a neve nyomán terjedt el az egész világon ez a név.

Ma van egyébként Gyertyaszentelő Boldogasszony napja, mely a régi rómaiaknál tavaszkezdő nap volt. Nagy ünnepséget rendeztek ekkor, a lupercaliát. Plutótól, a szépség istenétől elrabolt gabonaitennő, Ceres keresésére indultak gyertyás, fáklyás körmenettel. A keresztény egyház ezután gyertyaszentelési ünneppé szelídítette ezt a napot. A szentelt gyertya pedig egészség-, szerencse- és varázslóeszközzé vált. Az időjárás sem maradt ki a nap „eseményei” közül. Székelykeve lakói ezt így fogalmazták meg:

„Ha fénylik a gyertyaszentelő,
A szűrődöt vedd elő.
De ha csepeg-csorog,
Kevés lesz a borod.”

A Nap két: 07.10 órákor
nyugszik: 16.46 órákor

A Hold két: 09.42 órákor
nyugszik: 00.06 órákor

Enyhe idő

Változóan felhős, párás, helyenként tartósan ködös az idő, szórvaosan gyengén szitáló eső várható. A déli, délnyugati szél napközben – főként a Dunántúlon – időnként kissé megerősödik. A legalacsonyabb hőmérséklet -1, 4 fok között lesz, a legmagasabb hőmérséklet pénteken általában 10 fok, a néhány tartósan ködös területen 5 fok körül alakul.

Kinyílt Nagyfa kapuja

Csütörtökön reggel 107 kényszerbeutalt hagyta el a nagyfal Munkaterápiás és Alkoholélvonó Intézetet. Az Országgyűlés határozatának értelmében ugyanis február elsején hatállyal megszűnt a kényszerbeutaltak gyógykezelése. Az intézet a Belügyminisztérium kezelésében büntetés-végrehajtási intézetként működik tovább. Pénteken újabb beutaltak szabadulnak, így összesen 250-en térhetnek vissza családjukhoz. Távozásukkor kézhez kapják az ápolási kiadásokra levont összeggel csökkentett keresetüket. Életük újrakezdését differenciáltan szétosztott segíty könnyíti.

A nagyfal alkoholelvonóban a következő napokban csak a személyzet tartózkodik, de rövidesen újra benépesül: lakói az „új profil” szerint elítéltek lesznek. (MTI)

Eseménynaptár

20 évvel ezelőtt, 1970. február 2-án hunyt el wales-i otthonában lord Bertrand Russel, Nobel-díjas (1950) angol filozófus, matematikus, közéleti személyiség. Az I. világháború alatt pacifista röpirataiért letartóztatták. A II. világháború alatt harcos antifasiszta volt, ezt követően pedig azon haladó tudósok egyike, akik felléptek a nukleáris fegyverkezés ellen (Pugwashi konferencia). 1967-ben az amerikaiak Vietnamban elkövetett háborús bűnei kivizsgálására nemzetközi bíróságot hozott létre. Életműve mintegy 40 kötetre tehető.

Dr. Kováts Andor

– Kétmillió dollárt költenek Rio de Janeiro jelképének, a corcovadoi Krisztuszobornak a rendbe hozására. A szobrot október 12-ig kell átadni eredeti szépségében, de a turisták a munkálatok közben is felmehetnek a Corcovado hegyre, Rio egyik legelbűvölőbb pontjára. A brazil Heitor da Silva tervezte és a francia Paul Landowski kivitelezésében épült 38 méter magas, 1145 tonnás szobrot azért kell restaurálni, mert kikezdte az idő vasfoga és falán mély repedések keletkeztek.

Kétszázmillió
követelés

A Long Island-i repülőgép-szerencsétlenség két túlélője, 200 millió dollár kártérítési összeg megfizetésére szólította fel a kolumbiai AVIANCA légitársaságot, miután bebizonyosodott, hogy a katasztrófa egyértelműen a gép pilótájának szakmai hiányosságából adódott. A közeljövőben további túlélők hasonló követelése is várható. A SAT1 text híradása szerint, az esetről 73 fő vesztette életét.

– Bayer –

– A LÉT (Lakossági Erdekvedelmi Tömörülés) ezúton is értesíti az érdeklődőket, hogy a ma tízenegy órára, az új Városházára (Budapest, V. Váci u. 62–64.) tervezett választási fórum új szervezetei jelentkezése miatt későbbi időpontban kerül megrendezésre.

Megnyílt az első szovjet McDonald's-étterem a Puskin tér és a Gorkij utca sarkán: órákkal a nyitás előtt több százan tolongtak az üzlet előtt. A más- kor igencsak hevesen politizáló moszkvaiak most nem a peresztrojka-val voltak elfoglalva. Arról csevegtek, hogy a kanadai-szovjet vegyesvállalkozásban kialakított étterem milyen kellemes, üde folt a moszkvai közélet megkezdésére. A berendezés ugyanolyan, mint a világ bármely McDonald's-éttermében, az itteni viszonyokhoz képest szokatlanul gyors és udvarias a kiszolgálás, s van egy rekord is: állítólag ez a világ legnagyobb McDonald's-étterme. Az árak viszont... Egy ebéd csaknem egy egész napi fizetésbe, mintegy 5,65 rubelbe kerül.

Élőlánc

– A Bajcsy-Zsilinszky Társaság környezetvédő szakosztálya a szlovákiai környezetvédők felhívására csatlakozva felhívja a jövőért aggódó honfitársakat: tiltakozzunk együtt a Csallóköz, a Szigetköz, a vízünket tönkretévő bőszi vízlépcső befejezése ellen. Találkozunk február 3-án, szombaton, 11.15-kor Visegrádon, Nagymaroson a kompnál, 12.00-kor Esztergomban a kompnál, 3.30-kor Komáromban a közúti Duna-híd előtt! Gépkocsival 10.00-kor indulunk a budai Batthyány tér Duna-parti parkolójából! 14 órára alakítsunk ki élőláncot a Duna mentén a komáromi hídtól Visegrádig, Nagymarosig! A Duna ne válassza szét, hanem kösse össze a népet!

Bányászhalál

Két bányász halálát okozta a Mecseki Szénbányák komlói bányauzemeinek Beta-aknai fejtesében történt víz- és iszapbetörés. Az akna kilencedik szintjének tizenegyedik telepi vájvégén a szerda délutáni órákban három vajar és egy aknász tartózkodott, amikor a munkahelyet elárasztotta a vízes iszap. Menekülni próbáltak, de Mida Csaba 19 éves vajar és Wiesław Jedlinski 29 éves lengyel vajar az iszap maga alá temette, s ők a helyszínen életüket veszítették. Hruza Jenő 45 éves nagymányoki vajar súlyos, de nem életveszélyes sérüléseket szenvedett, őt kórházban ápolják.

Életfogytiglan

A Legfelsőbb Bíróság dr. Fehér István büntetőtanácsa életfogytig tartó fegyházra változtatta a 29 éves Ladányi János halálbüntetését, amelyet a Csongrád Megyei Bíróság szabott ki társtettesként, nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel több emberen elkövetett emberölés büntette miatt.

Miként a sajtó annak idején beszámolt róla, az országsszerte megdöbbenést keltő, borzalmas bűncselekmény 1988. augusztus 15-én történt. Hajagos Tóth Imre és 16 éves fia, Hajagos Tóth László, valamint Ladányi János hajnalban benzines palackokkal felgyújtott egy tanyát a Csongrád megyei Csengelén. A házban tízenegyen tartózkodtak. A lángokból csupán két személy menekült ki sértetlenül. Kettő a tűzben életüket veszítették. Hajagos Tóth Imre volt élettársát, az ugyancsak megsérült Csányi Lajos Csabánét agyonlőtte, majd magával is végzett. További öt személy a bűncselekmény következtében különböző klinikákon halt bele sérüléseibe. Csupán egy 3 éves kislány maradt életben.

Diktátorok milliói Svájcban

A román nép néhány nap alatt megszabadult Ceausescutól, de valószínűleg még évekig várhat arra, hogy visszakapja azt a 400 millió dollárt, amelyet az azóta már kivégzett diktátor állítólag svájci bankokban helyezett biztonságba.

A sokak által túl szigorúnak tartott banktitok és a katonabíróságok szinte kiismerhetetlen labirintusa már több alkalommal megakadályozta, hogy a bukott diktátorok által kicsempészett értékek visszajuthassanak jogos tulajdonosaikhoz. Ferdinánd Marcos, a Fülöp-szigetek négy éve elűzött és azóta elhunyt diktátora a rossz napokra gondolva közel másfél milliárd dollárt menekített ki az országból, s bár a manilai hatóságok be tudják mutatni a számlák nagy részét, a svájci bankok eddig alig több mint kétmillió dollárt szolgáltatottak vissza. Szakemberek azonban a Marcos-ügyet sikeresnek tekintik Manila szempontjából, mert legalább azt el tudták érni, hogy a bukott diktátor különböző „ál-cégek” felhasználásával betett pénzeit zárolják.

A szintén négy éve megbuktatott Baby Doc esete valamelyest hasonlít Marcoséra. A különbség „csak” abban áll, hogy haiti rémurának zárolt betétjeiről egyetlen cent sem jutott vissza az országba. Noriega feltételezett kábítószerkereskedelemből származó pénze esetében a svájci bankok „elegáns” módon utasították el az Egyesült Államok első kérvényét, amelyben Washington a bukott panamai vezető bankszámláinak zárolását kérte: udvariasan megkérték az amerikaiakat, hogy ne angolul, hanem franciául, vagy németül küldjék el levelüket a bankok vezetőinek. Romániának tehát türelemmel kell lennie, s időközben felvérteznie magát a banktitok elleni (szélmalom)harcra. Az egyetlen reménysugár az lehet, hogy 1990-től a svájci kormány is tervezi a banktitok felüggesztésének megkönnyítését.

HÍRADÁSTECHNIKA SZÖVETKEZET

keres kedvező feltételekkel

- esztergályos,
- marós szakmunkásokat.

Előzetes megbeszélés: 1869-522/399 melléken.

- valamint
CNC marós szakmunkásokat.

Jelenkezni lehet: 1869-522/267 melléken.

REKLÁMÁR!

CSAK A „PRIMÖR” KISSZÖVETKEZETNÉL!

„MASSIPUNKT” gyógypapucs utánvétellel megrendelhető
vagy megvásárolható a
„PRIMÖR” KISSZÖVETKEZETNÉL

8230 BALATONFÜRED, Arácsi u. 59. szám alatti
olcsók árú boltjából.

Ára: 300,- Ft/pár + postaköltség.

A megrendeléseket a beérkezés sorrendjében teljesítjük.

Méret: 34-45-ig.

AMÍG A KÉSZLET TART!

APRÓHIRDETÉSEK

Közületnek és magánszemélyeknek
szobafestést, mázolás és tapétázást vállalok.
Cím: 7100 Szekszárd, Béri Balogh
Ádám u. 77. fsz. 3. Mocsári József.

Eladó gazdálkodásra is alkalmas ház,
telekkel. Kajdacs, Tabán 67. alatt.

Mindenki azonos eséllyel indulhat
Rendkívüli kereseti lehetőség, devizáért is.
Menedzselés, ügynöki munka, üzletkötés,
vállalkozás, reklám.

Jelige: „Kis befektetéssel 182029” a
szekszárdi hirdetőben.

**Kedves KERESZTSZÜLŐK, keresztelési
fogadalmuk betartásában segít az**

**fizessenek elő a lapra KERESZTGYERMEKEIK
számára, hogy azok könnyebben mondhassanak az**

életre **IGENT!**

Előfizetési díj egy évre 600 forint
fél évre 300 forint

A lap előfizethető a Hírlapkézbesítő Postahivataloknál, a Posta
hírlapüzleteiben, vagy közvetlenül
a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon

AZ IGEN ELŐFIZETÉS LELKIAJÁNDÉK

**Az
ARGON
Ipari Kereskedelmi
és Szolgáltató Kiszövetkezet
értesíti partnereit,
ügyfeleit,**

hogy 1990. január 1-jétől

a jogfolytonosság fenntartása mellett kft-vé alakul

hárommillió-nyolcszázötvenöt ezer forintos
törzstőkével.

A jogutód továbbra is az eredeti címen
- Szekszárd,
Kossuth u. 45. Pf. 103.

Tel.: 74/13-873 - folytatja tevékenységét.

Németh György
ügyvezető igazgató

**A SZEKSZÁRDI
505. IPARI SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET
1990. FEBRUÁR 2-ÁN 10.00-15.00-IG
FIZETÉSNAPI VÁSÁRT RENDEZ A
BONYHÁDI ZOMÁNCIPARI MŰVEK
TERMÉKEIBŐL
TERMELŐI ÁRAK**

- Igen,
természetesen
én is
tudom, hogy
egyenetlenül
fakultam.
De kinek van
most pénze
festetni?
Másképp nem is
szeretnék
sötét ló lenni...

DÁTUM

Német egység – magyar bánat?

Gondolom, természetes érzés minden német szívében, hogy a mesterségesen szétszakított ország egyesüljön, egységes népként éljen közös hagyományainak és nemzeti tudatának alapjain. Kohl és Modrow nyilatkozataiból, terveiből – a ma még számos eltérés ellenére – kiderül, hogy erre belátható időn belül sor is kerül. Azt sem lehet véka alá rejteni, (mivel a fogfájást és a szerelmet nehéz eltitkolni,) hogy bármennyire is szeretnék meggyőzni a Szovjetuniót arról, nem a Negyedik Birodalmat óhajtják létrehozni, a nagy keleti „szomszéd” nem egészen nyugodt. Pedig időközben fölendedett a hidegháború, s nem meleg lett belőle, hanem elpárolgott. A németek is újra fölfedezik egymást, s ami a lényeg: nem valaki ellen, hanem saját egységük jövőjükért.

Nekünk, magyaroknak – kár is lenne tagadnunk – hasonlóan fájó pontunk egy másfajta mesterséges megosztottság és elszakítottóság. Akkor is az, ha tudjuk, esztelen és jövőtlen lenne visszakövetelnünk valamiféle egységet, mert sem mód, sem alkalom, de még érv sincs rá. Mert a németek földjén a mindössze néhány tízezres lausitzi szorbokon kívül nincs nemzetiség, Kelet-Közép-Európa pedig olyan tarka, mint valami népi szőtes. Magyar bánat toluljon hát szívéinkbe, ajkunkra? Nem, ne a keserű és hiábavaló ábrándokba meneküljünk, hanem a tevékeny, közös jövőt építő közelségbe. Ha körülötünk mindenki egyaránt megérti, mert meg akarja érteni, hogy csakis együtt lehetünk boldogok, ahogy szomorúak is együtt voltunk, talán még a Dunának, Oltnak is egy lesz a hangja... #

Csillagárusítás a nyíregyházi szovjet–lengyel „KGST”-piacon.
Fotó: Kapfinger András

Magyar–román kulturális gálaestet rendeznek február 3-án este 8 órától a Budapest Sportszarnokban. Neves magyar és román művészek, együttesek működnek közre a „Feltámadás” című műsorban. Fellép Romániából: David Ohanesian, Melina Ghioalba, Viktor Rébengiusz, Valéria Seciu, Sofia Vico-veanta, Ariver Csaba, Illyés Kinga, Dumitru Farkasu, a Bukaresti Madrigálkórus, a konstancai Fantázio balettcsoport, szerepel ezen kívül Pitti Katalin, Mécs Károly, Bonbicz Barbara és Csaba Ildikó, a Győri Balett több tagja, az „Ádám Jenő” Kicsinyek Kórusa, a Budapesti Kórus, a Honvéd Művészegyüttes Tánckara, a Postások Szimfonikus Zenekara, a Magyar Nemzeti Cigányzenekar, valamint Kisfaludi Lehel, Zsoldos Béla és Takács Tamás, valamint a magyar élsportolók egy csoportja. A gálaesten hálaadó megemlékezést tart Tökés László temesvári református lelkész és Constantin C. Coleriu bukaresti vezető ortodox személyiség. A közös programot Alexa Visarion és Ábrahám Dezső rendezte. Az est bevételét a Szabad Román Televízió, ezen belül a magyar adások támogatására ajánlotta fel a rendezőség köszönetként a román forradalom élő közvetítéséért. Erre a célra az egyéni és közösségi támogatásokat elkülönített bankszámlára lehet befizetni az ország bármely pénzügyintézeténél, bankjánál. A csekk számszám: MHB 222-10056-7007 Hungamer Kft., vagy a rendezőség címen: 1300 Budapest, Pf.: 14. Adományokat az előadás helyszínén uramba is lehet tenni. Jegyek 100 és 150 forintos áron a színházak központi jegyirodájában, az ORI jegypénztárában és a Budapest Sportszarnok jegypénztárában válthatók.

– Demény Lajos történelem- és oktatásügyi miniszterhelyettesnek Romániában a korábban felmentett Pálfaivai Attila kolozsvári professzor helyére. Az erről szóló okmányt csütörtökön írta alá Petre Roman miniszterelnök. Demény Lajos a romániai magyar nemzeti kisebbség jeles személyisége, kiváló történettudós, a nemzetiségtörténelmi kutatások nemzetközileg elismert szakértője.

A Front helyett Egységtanács

Fontos esemény történt csütörtökön a román belpolitikai életben: a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának szerepét a közeljövőben az Ideiglenes Nemzeti Egységtanács veszi át. A front erővonalának gyengülését már az utóbbi napok politikai fejleményei jelezték. A vasárnap megszervezett, frontellenes tüntetés tulajdonképpen a szétforgácsolódást készítette elő. A front vezetői arra kényszerültek, hogy az ellenzéki pártok vezetőivel párbeszédet kezdjenek. A politikai pártok azt sürgették, hogy a front tanácsa váljon le a front politikai magjáról. Egy ideig a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa igyekezett tartani pozícióját, de végül is arra kényszerült, hogy „megossza önmagát”.

A csütörtökön rendezett politikai kerekasztal-konferencián végül is olyan megállapodásokra jutottak, hogy a front tanácsának szerkezeti átalakításával létrejön az Ideiglenes Nemzeti Egységtanács, míg a front politikai szervezetté formálódik, és politikai erőként vesz részt a tavasszal tartandó választásokon. Az Ideiglenes Nemzeti Egységtanácsban, amelyet újabb tárgyalások után állítanak majd össze, a meglévő politikai pártok ötven százalékos képviselőket kapnak.

Franciaország az eddigienél tevékenyebben kívánja kapcsolatait építeni a közép- és kelet-európai országokkal. Ennek keretében hozták létre az új koordinációs intézményt, amely egybehangolja a különböző minisztériumok, állami intézmények, magánvállalatok és alapítványok, személyek akcióit. Erről beszélt egyebek között Roland Dumas külügyminiszter a francia szenátus külügyi bizottsága előtti csütörtökön. A miniszter átfogó tájékoztatást adott a francia diplomácia és a kormány ezzel kapcsolatos törekvéseiről, egyebek között aláhúzva Francois Mitterrand elnök magyarországi látogatásának jelentőségét is.

Díjmentes posta

Magánszemélyek február 28-ig díjmentesen adhatnak fel könyvtartalmú küldeményeket Romániába, a Magyar Posta Vállalat ugyanis csatlakozott a „Könyvet Romániának” elnevezésű könyvgyűjtési akcióhoz. A könyvek valamennyi postahivatalban feladhatók a következő címekre: Magyar Kulturális Kamara, 1035 Budapest, Miklós tér 1.; Magyar Máltai Szeretetszolgálat, 1093 Budapest, Közraktár u. 9., illetve 1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 52. (MTI)

Sikerrel próbálták ki csütörtökön azt az új szovjet űreszközt, amely az eddiginél jóval nagyobb mozgékonyt biztosít a nyílt űrbe kilépő űrhajósoknak. Az egy perc híján ötórás próbaút során Alekszandr Szerobrov fedélzeti mérnök a Mir űrállomástól 33 méterre távolodott el, s különféle manővereket hajtott végre az „űrmotorral”. A sugárhajtóműves űreszközt egyébként biztonsági irányító berendezésekkel, önálló rádiókapcsolattal és energiaellátással szerelték fel.

A lottó
nyerőszámai:
32, 47, 57,
66, 82

Mai számunkat
Czakó Sándor szerkesztette

Holnapi
számunkban
olvashatják,

kinek volt
a fedőneve
Salamon

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czakó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József. Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika), Kis Pál István (belpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilágyi András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!